

Adana Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliğimiz bölgede su ürünleri faaliyette bulunana 7 kooperatifin bir araya gelerek birlik oluşturma kararından sonra 17.03.2005 tarihinde resmi olarak faaliyete geçerek çalışmalarını sürdürmektedir. [Sayfa 12](#)

Dünyada sadece Van Gölü'nde yaşayan ve üreme döneminde suyun akışının tersine yüzerek tatlı sulara göç eden inci kefali için son yıllarda alınan önlemler etkisini gösterdi. [Sayfa 4](#)

Değerli Balıkçılar, AB ile ilgili İdari ve Mali Entegrasyon konularında bilgiler aktardığımız İMECE köşemizin bu sayısında sizler ile AB'nin Ortak Balıkçılık Politikası hakkında genel bilgiler paylaşacağım. [Dr. Erhan Ekmen Sayfa 2](#)

Haziran 2015
Yıl:1 Sayı:4

SÜR-KOOP HABER

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

www.surkoop.org | Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yayın Organı | Ücretsizdir

"2. Türkiye Balıkçılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu" Düzenlendi

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği tarafından düzenlenen "2. Türkiye Balıkçılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu" 10-13 Mayıs 2015 tarihleri arasında Antalya - Belek'te gerçekleştirildi.

Sempozyuma; Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Durali KOÇAK, Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı Mehmet ÖZGÜN, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Başkanı Muammer NİKSARLI, bakanlık temsilcileri, akademisyenler, kooperatif yöneticileri ve balıkçılar katılım sağladı.

Açılış konuşmasını yapan Ramazan ÖZKAYA, sürdürülebilir balıkçılığın öneminden, balıkçılarımızın problemlerinden ve tüm problemlere rağmen gelecekte umutlu olduğundan söz etti.

11 Mayıs 2015 tarihinde, Prof. Dr. Kadir SEYHAN, Prof. Dr. Saadet KARAKULAK, Prof. Dr. Hüseyin ÖZBİLGİN, Mustafa ÇİFTÇİ, Nihat BEYAZIT ve Osman DEMİRKOL panalistliğinde "Ülkemizde Bölgesel Balıkçılığın Uygulama Olanakları", 12 Mayıs

2015 Tarihinde Prof. Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ, Yrd. Doç. Dr. Yakup ERDEM, Ramazan ÖZKAYA, Erdoğan KARTAL, Ali BAYRAK ve Atıf MALKOÇ panalistliğinde "Balıkçılık Yönetiminde Kota

Uygulamasına Geçiş" ve "Balıkçılık Yönetiminde Kıyı Balıkçılığı Uygulamaları ve Ülkemizde Uygulanabilirliği" konuları ele alındı.

[Sayfa » 6-7-8-de](#)

SÜR-KOOP 13. Olağan Genel Kurulu Gerçekleşti

Türkiye Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği'nin (SÜR-KOOP) 22 Nisan 2015 tarihinde gerçekleşen Mali Genel Kurulunda Türkiye balıkçılığının ve kooperatifçiliğinin sorunları konuşuldu.

Ankara Plaza Otel Konferans Salonunda gerçekleşen Genel Kurula; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdür Yardımcısı Turgay Türkyılmaz, Türkiye Sulama Kooperatifleri Genel Başkanı Halis Uysal, Köy-Koop Merkez Birliği Genel Müdürü Turgay Solmaz, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Temsilcisi Cafer Çatalbaş, Türk-Konut Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Abidinoğlu, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Twinnig Proje Koordinatörleri Dr. Erhan Ekmen ve Esther Koopmanschap, Sahil Güvenlik Komutanlığı görevlileri, sivil toplum kuruluş temsilcileri, kooperatif ortakları ve basın mensupları katıldı. [Sayfa » 3'de](#)

Ağ Dalyanları

Kaynakların korunmasını amaçlayan balıkçılık düzenlemeleri ile kaynakların iyileştirilmesini amaçlayan balıkçılık yönetimi arasında temel bir fark vardır.

Birincisinde sadece stok üzerinde baskı oluşturmadan avcılık hedeflenirken ikincisinde stoğun iyileştirilerek avcılığın yönetilmesi hedeflenir. Bu nedenle bazı türler veya bazı av araçlarına yönelik düzenlemeler yapılırken genel yaklaşımların yerine hedefe yönelik özel yaklaşımlar gerekmektedir. [Sayfa » 2'de](#)

Ramazan ÖZKAYA SÜR-KOOP Genel Başkanı

"Hamsi Altın Değerinde Satılmalı"

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından koordine edilen çalışma kapsamında hamsi ile ilgili sektördeki tüm taraflar 3. Ulusal Hamsi Çalıştay'ında görüşlerini dile getirdi.

Karadeniz'de Hamsi Stokları Artırılmalı

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı M.Suat Hacısalihoğlu hamsinin Trabzon'a bölgemize ve ülkemize ekonomik yönden çok katkı sağlayan bir değer olduğunu söyledi. Yapılacak olan araştırmalar, alınacak kararlar ile sürdürülebilir bir şekilde stokun daha da artırılmasının sağlanması ve Karadeniz'de hamsi varlığının devam ettirilmesi olduğuna işaret etti. [Sayfa » 5'te](#)

Yunus Caydırıcı Bazı Cihazların Etkinliğinin Belirlenmesi Test Çalışması Sona Erdi

Bilindiği üzere özellikle Karadeniz ve Marmara'da Türkiye balıkçılığının en büyük sıkıntılarından biri haline gelen yunuslarla ilgili farklı markaların farklı yunus kovucu cihaz (pinger) modelleriyle, yapmış olduğumuz "Yunus Kovucu Cihazların Etkinliğinin Belirlenmesi Projesi" sonuçlanmıştır. Sinop Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Su Ürünleri Avlama Teknolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Yakup

ERDEM'in yürüttüğü bu projenin finansal desteği SÜR-KOOP tarafından yapılmıştır. Bu ay yapılan test çalışması Sonuç Raporunu sizlerle paylaşacağız.

Ayın Dosyası [Sayfa 10 »](#)

AB Ortak Balıkçılık Uygulamalarının Temeli

Değerli Balıkçılar, AB ile ilgili İdari ve Mali Entegrasyon konularında bilgiler aktardığımız İMECE köşemizin bu sayısında sizler ile AB'nin Ortak Balıkçılık Politikası hakkında genel bilgiler paylaşacağım.

AB'de balıkçılık konusu, özellikle geri kalmış alanlara önemli bir gelir kaynağı olması, doğal stoklar üzerine oluşturduğu baskı ve gıda sanayi ile ilgili ilişkileri nedeniyle her zaman üye ülkeler arasında en fazla tartışılan sektörlerden biri olmuştur. Hatta öyle ki; bu karışık durum sektörü zaman içinde tarım sektöründen ayrı olarak tek başına ele alınmaya itmiştir.

Avrupa Birliği'nin daha ilk yıllarında sektör ile ilgili düzenleme yapma ihtiyacı doğmuş ve ilk kez 1957 yılında balıkçılık sanayi için ortak kurallar koyma yetkisi alınmıştır. Zaman içinde sektöre ilişkin düzenlemelere ihtiyaç arttıkça 1970 yılında ortak balıkçılık politikası ile ilgili ilk adımlar atılmıştır. Bu arada 1976 yılında Avrupa Topluluğu üye ülkeleri arasında deniz kaynaklarına ait haklar 12 milden 200 mile çıkarılmış ortak bir alan oluşturulmuştur. En sonunda 1983 yılında Ortak Balıkçılık Politikası kurulmuştur. Sektörde yapılan en son önemli düzenleme uzun bir reform sürecinin sonunda Aralık 2013 tarihinde yapılmıştır. En nihayetinde 1970'li yıllardan günümüze kadar gelen reform süreci sonucunda Ortak Balıkçılık Politikası, AB'nin en önemli politikalarından biri haline gelmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda ortak politikanın finansmanı için oluşturulan Avrupa Balıkçılık Fonu da yenilenmiş ve 2014-2020 yılları için daha yüksek bütçeli Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu'na dönüştürülmüştür.

Genel olarak, Ortak Balıkçılık Politikası, bütün üye ülkelerin AB sularına eşit bir şekilde erişimini ve balıkçıların adil şartlar altında rekabet etmesini sağlamak için Avrupa'nın balık filolarını düzenlemek ve balık stoğunu muhafaza etmek için oluşturulmuş kurallar bütünü olduğu söylenebilir. AB'de giderek artan nüfus ve sağlıklı beslenme bilinci su ürünlerine olan talebi arttırmakta ve sınırlı stoklar üzerinde baskı oluşturmaktadır. AB'de üye ülkeler bu politikayla, balıkçılık sektörünün ve toplam balık popülasyonunun sürdürülebilirliğini ve eş zamanlı olarak daha istikrarlı, sağlıklı ve güvenli bir besin tedariki sağlanmasını ve yeni iş olanakları yaratılmasını amaçlamaktadır. Burada bu dengenin kurulabilmesi sosyal, ekonomik ve çevresel anlamda sürdürülebilirliğin oluşturulabilmesi ile sağlanacaktır. Yani AB'de anahtar deyim sürdürülebilirliktir.

Ortak Balıkçılık Politikası denilince çoğunlukla herkesin aklına, kotalar gelir. Kota yoluyla balıkların çoğaltılmasına imkan verilmeye çalışılmaktadır. Kota oluşturarak, balıkçılık filolarının büyüklüğüne sınırlandırılmalar, nerede ve ne zaman balıkçılık yapılabileceğine ve yakalanan balık miktarına çeşitli kısıtlamalar getirilmektedir. AB Komisyonu yasa dışı avcılık ve istenmeyen avcılık ile ilgili tedbir ve önlemler almaktadır. Bu kurallara riayet edilmesi için ulusal makamlar tarafından kurallara uyulması ve uymayanların cezalandırılması sağlanmaktadır.

Aslında burada kota ile öne çıkan koruma konusu Ortak Balıkçılık Politikasının 4 ana unsurundan biridir. Burada Yapısal Politika, Balıkçılık Konusunda Uluslararası İlişkiler ve Ortak Piyasa Düzeni olmak üzere üzerinde durulması gereken başka hususlar da bulunmaktadır. Bunlar arasında en önemli olanın bütün ortak politikanın uygulama görevini üstlenen hatta kota sisteminin bile işletilmesine imkan tanıyan Ortak Piyasa Düzenidir.

Ortak Piyasa Düzeninin öncelikli amacının ortak po-

İMECE

Dr. Erhan EKMEK

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Teşkilatlanma Daire Başkanlığı Projeler ve Dış İlişkiler Çalışma Grubu Sorumlusu

litikada olduğu gibi balıkçılığın sürdürülebilirliğinin sağlanması olduğu söylenebilir. Genel olarak; üretici ile tüketici çıkarları eşit şekilde gözetilerek arz-talep arasında en uygun dengenin ve fiyat istikrarının sağlanması ve bununla birlikte balıkçılık sektörünün geleceğinin ve balıkçının refahının güvence altına alınması şeklinde özetlenebilir.

Ortak Piyasa Düzeni, 4 ana ve 1 temel konudan oluşmaktadır. Ortak Balıkçılık Politikasının uygulanmasına yönelik bu 4 esas konu Fiyat ve Müdahale Mekanizması, Ortak Pazarlama Standartları, Tüketici Bilgisi ve Üçüncü Ülkelerle Ticaret başlıkları altında yer almaktadır. Bütün bunların uygulanmasında sektörde en önemli araç olarak yer alan Üretici Örgütleri ise temeli oluşturmaktadır.

Görüldüğü üzere; Ortak Balıkçılık Politikasının ve Ortak Piyasa Düzenlerinin en önemli uygulama aracı olan Üretici Örgütleri, AB'deki ortak uygulamaların temeli durumundadır.

Özellikle son reform süreci sonrası Üretici Örgütlerinin sahadaki görev ve sorumlulukları daha da artmış ve sektördeki rolü en üst seviyeye ulaşmıştır. Örneğin herkesin çok önem verdiği kotalar dahi Üretici Örgütlerinin yapacağı faaliyetlere bağlı olarak uygulanabilmektedir.

Gelecek sayıda sizler ile Üretici Örgütleri ile ilgili detaylı bilgiler aktarmayı düşünüyorum. Ama yine de şimdiden sizler ile şunu paylaşmalıyım ki; Üretici Örgütleri sektörde hem balıkçının hem de devletlerin faydasına çalışan temel yapılarıdır. Örneğin AB'de üretici örgütleri küçük balıkçının gücü ve sesi olmaktadır. Dünyanın her yerinde olduğu gibi AB'nde de sektörde bulunan varlıklı, büyük filo sahibi küçük bir kesimin bazen siyasi yakınlıklarını da kullanarak sektör ve kamu kuruluşları üzerine baskıları ile karşılaşılabilmektedir. İşte bu tip durumlara karşı küçük balıkçının mevcudiyetini sürdürülebilmesi açısından üretici örgütlerinin önemi ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda bu tip durumlar karşısında üye ülke hükümetlerinin politikalarını sektör içinde adil ve etkin bir şekilde uygulayabilmeleri bakımından en büyük yardımcıları yine üretici örgütleridir.

AB'de olduğu gibi bizde de kooperatiflerin güçlü ve etkin olması ancak ortaklarının sorumluluk duygusuna bağlıdır. Balıkçının sorumluluğu sadece bir kooperatife ortak olmak ile bitmemektedir. Üretimden yönetime kadar her aşamada daha aktif rol alınması ve siz kooperatifçi balıkçılarımızın örgütüne daha fazla sahip çıkması gerekmektedir.

Bolluk ve huzur getiren Ramazan Ayının, sizlere ve ailenize sağlık ve mutluluk, denizlerimize de bereket getirmesini diliyorum. 🐟

Ağ Dalyanları

Kaynakların korunmasını amaçlayan balıkçılık düzenlemeleri ile kaynakların iyileştirilmesini amaçlayan balıkçılık yönetimi arasında temel bir fark vardır.

Birincisinde sadece stok üzerinde baskı oluşturmadan avcılık hedeflenirken ikincisinde stoğun iyileştirilerek avcılığın yönetilmesi hedeflenir. Bu nedenle bazı türler veya bazı av araçlarına yönelik düzenlemeler yapılırken genel yaklaşımların yerine hedefe yönelik özel yaklaşımlar gerekmektedir.

Av araç ve ekipmanlarının sayı ve av kapasitesi olarak günümüz seviyesine ulaşmadığı dönemlerde hem denimizde tür çeşitliliği çoktu hem de stoğun büyük çoğunluğunu oluşturan pelajik türler üreme göçü yolunda büyük ölçekli baskı görmeden yolculuklarını tamamlayabiliyorlardı. Günümüzde bu durum tam aksine gerçeğe dönüşmüş durumda. Üretimde baskı gören "yumurtalı pelajik türler" İstanbul boğazı içerisine girdiğinde ağ dalyanlarının av baskısı ile karşılaşmaktadırlar.

Avcılığın serbest zamanında (1 EYLÜL - 15 NİSAN) aşırı avcılık kaçak avcılık, şebeke trol, 15 Nisan'dan sonra ise modifiye edilmiş çevirme ağı ile yapılan yasadışı gırgır avcılığı ve balıkları yönlendirme kolları ile balıklara geçiş yolu bırakmayan dalyanlar yüzünden, ekonomik öneme haiz pelajik balıkların çoğunluğu Karadeniz'e olan göçünü tamamlayamamaktadırlar. Oysa üreme göçü yapan eşeyssel olgunluktaki balıklar bu yolculuğun sonunda Karadeniz'e yumurtalarını bırakacak bunun sonucunda da stok kaybettiği biyo-kütleyi geri kazanacaktır. Aynı zamanda Karadeniz'den dönüş yapan göç balıklarının ekonomik boya ulaşmaları sağlanmış olacak ve balıkçımıza yüksek gelir sağlayacaktır. Bu düşünceler ışığında baktığımızda dünyanın en dar balık geçitlerinden birisi olan İstanbul Boğazı'nda kurulmuş ağ dalyanlarının azalan balık stoklarına olumsuz etkisi çok büyüktür. Hal böyle iken İstanbul'da kurulan ağ dalyanlarda

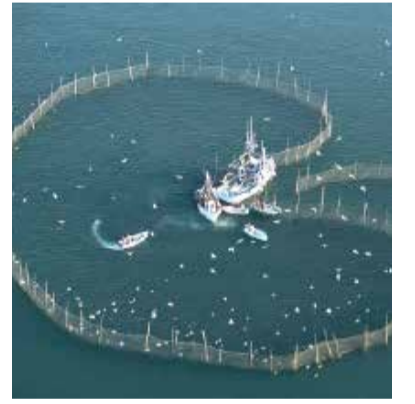

Ramazan ÖZKAYA
SÜR-KOOP Genel Başkanı

yumurtalı balıklar (anaçlar) yakalanarak pazara sürülmektedir.

Diğer bir Dalyan türü olan Lagün ve dalyan boğazlarının ne zaman açık tutulacağı ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğin 32. maddesine göre Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerince belirlenmektedir. Materyal ve yöntem farklılığına rağmen aynı amaç ve işleve sahip olan İstanbul boğazında kurulan ağ dalyanlarında böyle bir zaman düzenlenmesi yapılmamaktadır.

Bu nedenlerle, 2016 yılında çıkacak olan yeni tebliğde ağ dalyanlarının da kurulması da belirli bir tarihe bağlanmalı ve tebliğde yer almalıdır. Göçün daha fazla engellenmemesi ve denizlerimizin teminatı olan bu anaçların rahatça Karadeniz'e ulaşarak yumurtlayabilmeleri için İstanbul Boğazında en azından Mart-Temmuz dönemi içerisinde dalyan ve sabit ağ kurulmamalıdır. 🐟

SÜR-KOOP HABER

İmtiyaz Sahibi ve Yayınlayan

S.S Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Adına
Ramazan ÖZKAYA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Aysegül ÇINAR

Genel Yayın Yönetmeni

Reyhan ALACAYAKA

Haber Müdürü

Erdoğan KARTAL

Merkez Adres: Konur 2 No:54/8 Bakanlıklar /ANKARA

Tel: 0312 419 22 88 • Fax: 0312 419 22 89

www.surkoop.com • info@surkoop.com • sur_koop@yahoo.com.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın - Haziran 2015 ANKARA

Baskı:

Pozitif Matbaacılık ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Çamlıca Mh. Anadolu Bulvarı 145. Sk. 10/19 Yenimahalle/ ANKARA

Tel: 0312 397 00 31

Yazıların Sorumluluğu yazarlara, ilanların Sorumluluğu sahiplerine aittir.

SÜR-KOOP 13. Olağan Genel Kurulu Gerçekleşti

Türkiye Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği'nin (SÜR-KOOP) 22 Nisan 2015 tarihinde gerçekleşen Mali Genel Kurulunda Türkiye balıkçılığının ve kooperatifçiliğinin sorunları konuşuldu.

Ankara Plaza Otel Konferans Salonunda gerçekleşen Genel Kurula; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdür Yardımcısı Turgay Türkyılmaz, Türkiye Sulama Kooperatifleri Genel Başkanı Halis Uysal, Köy-Koop Merkez Birliği Genel Müdürü Turgay Solmaz, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Temsilcisi Cafer Çatalbaş, Türk-Konut Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Abidinoğlu, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Twinning Proje Koordinatörleri Dr. Erhan Ekmen ve Esther Koopmanschap, Sahil Güvenlik Komutanlığı görevlileri, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, kooperatif ortakları ve basın mensupları katıldı.

Yeni Yasa Bir An Önce Çıkmalı

Sür-Koop'un gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri içeren bir sunumun ardından, Genel Kurul açılış konuşmasını yapan Sür-Koop Genel Başkanı Ramazan Özkaya, "Bütün sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer tüm paydaşların görüşleri alınarak ve büyük emekler harcanarak, genel müdürlüğümüzün de çalışmalarıyla birlikte hazırlanan 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanun Taslağı Başbakanlığa gönderilmiştir. Bütün beklentilerimiz bu taslağın Başbakanlıktan TBMM'ne getirilerek kanunlaşması yönündeydi. Ancak bugüne kadar maalesef bu gerçekleşmedi. Hazırlanan bu taslağın içerisinde eksiklerimiz olabilir. Bu eksiklerimizi yasa çıktıktan sonra da tamamlanabilir. Yeni yasaya acil olarak ihtiyacımız var ve bu yasanın bir an önce çıkması gerektiğini düşünüyoruz." dedi.

1971 yılında çıkan 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununun o günün şartlarında çıkan en iyi kanunlardan birisi olmasına rağmen, gelişen günün şartlarına ve ihtiyaçlarına karşı yetersiz kaldığını belirten Özkaya, "Dünyada yaşanan ekonomik krizlerde gördüğümüz gibi üçüncü sektör olarak anılan kooperatifçiliğin gelişmiş olduğu ülkeler krizden en az etkilenenler oldu. Yurt dışına yapmış olduğumuz ziyaretlerde, kooperatiflerin özellikle balıkçılık sektöründe piyasaya, pazara müdahale edebilen güçlü yapılarıyla karşılaşılıyor. Bu ülkeler balıkçılığın sürdürülebilirliğini tam anlamıyla sağlayabilmişler. Ülkemizde de ihtiyaçtan doğan kooperatif oluşumlarının başarıyı yakaladıklarını görüyoruz. Gelişmiş ülkelerdeki gibi bir kooperatifçiliğimizin olmasını istiyorsak, herkesi suçlayarak değil, kooperatiflerimizi bölge birliklerimizi ve merkez birliğimizi güçlendirmemiz gerekiyor. Tabi bunu yaparken de yasal desteğe ihtiyacımız var. Bu desteği de aldığımızda da piyasaya etki yapacak gücü bulabilir, balığın reel fiyattan satılabileceği, kooperatif ortaklarımızın kazançlarından mutlu olacağı günlerin yakın olacağına inanıyoruz." dedi.

Ülkemizdeki balıkçılığın gelişmesi, büyümesi ve kazançlı hale gelebilmesi için tüm paydaşlara görevler düştüğünün altını çizen Sür-Koop Genel Başkanı Ramazan Özkaya, "Bu görev kamudan tutun da oltacıya kadar her

kademeyi ilgilendiriyor. Bizlerin büyük veya küçük olsun, kaçak avcılığa, yanlış avlanmaya, stoklara zarar veren her türlü faaliyete müsaade etmememiz gerekiyor. Denizlerimizi ya hep beraber kurtaracağız ya da hep beraber batıracağız." diye konuştu.

Karadeniz'e sınırlı olan çoğu ülkenin AB üyesi olduğunu bu nedenle Bölgesel Balıkçılığa geçme durumuyla karşı karşıya kalınacağını belirten Özkaya, "Bölgesel balıkçılığa geçtiğimizde karşımıza kotalar çıkacaktır. Onun için tüm balıkçılarımıza diyoruz ki, jurnalarınızı lütfen doğru bir şekilde işleyin. Şuanda Karadeniz'de yılda 600-700 bin ton hamsi yakalarken, resmi rakamlarda bu sayının 250 bin civarında olduğunu görüyoruz. Avlanma planlarımızı doğru yapabilmemiz için bu verilerimizin mutlaka doğru olması gerekiyor. Verilerimiz doğru olmazsa, denizden ne çıktığını bilemezsek kota da koyamayız. Kooperatifler olarak da balıkçılar olarak da şeffafız, biz yetki istiyoruz, avlanma planlaması istiyoruz, kota istiyoruz, reel fiyattan satış için önlemlerin alınmasını istiyoruz diyebilmeliyiz. Bunu yüksek sesle söylemeliyiz. Tüm bunları yapabilmemizin yolu da birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmemizden geçiyor. Büyük küçük diye ayırım yapmadan, denizler hepimizin gelin bu sektörü elbirliğiyle kazançlı hale getirelim, eksiklerimizi düzelteyim, balıkçılığımızı sürdürülebilir kılalım" diye konuştu.

Rekabetten Korkmayın

Ülkemizde üretici örgütlerinin Avrupa Birliği'ne uyumu konusunda gerekli çalışmaları yapmak üzere Avrupa Birliği Katılım Öncesi Aracı (Instrument Pre-Accession - IPA-1) kapsamında finanse edilen GTHB Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Teşkilatlanma Daire Başkanlığı tarafından yürütülen; "Balıkçılık Üretici Örgütlerinin Kurumsal Kapasitelerinin Arttırılması - Institutional Capacity Building for Fishery Producer Organisations" başlıklı Eşleştirme (Twinning) Projesi, Projeler ve Dış İlişkiler Koordinatörü Dr. Erhan Ekmen Genel Kurulda yaptığı sunumun ardından yaptığı

konuşmasında, "Rekabetten korkmayın, sizler güçlüsünüz. Rekabet ortamında daha çok gelişir ve büyürsünüz. Ayrı ayrı olmak yerine, bahsedilen küçük ve büyük oluşumlar bir yerde birden fazla oluşumlar şeklinde ayrılmak yerine, onlarla bir araya gelmenin yollarını bulmalısınız. Bunu yaptığınız zaman da daha büyük ve güçlü olursunuz. Aslında bu durum sizler için bir sorun ya da engel değil, bir fırsat. Bu konuyu böyle değerlendirdiğiniz zaman daha doğru bir yaklaşım olacağına inanıyorum." değerlendirmesinde bulundu.

Küresel ısınmanın her türlü platformda konuşulması gerektiğini, küresel ısınma yüzünden Türkiye'de 2025'li yıllarda çölleşme olacağını vurgulayan Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği (TÜS-KOOP) Genel Başkanı Halis Uysal, "Bugün Türkiye küresel ısınmanın risk grubu ülkelerin başında geliyor. Bilim insanlarının yaptıkları araştırma sonuçlarına göre Ege ve Akdeniz bölgelerimiz bundan en çok etkilenen yerler olacağı görülüyor. Küresel ısınmanın bir sonucu olan kuraklığı son dönemlerde daha da çok yaşamaktayız." dedi.

Küresel ısınma ve kuraklıkla mücadelede su kullanıcı örgütleri ve modern sulama sistemlerinin önemine de değinen Uysal, "Küresel ısınma risk grubunda yer alan Türkiye'de 112 milyar metreküp su rezervinden 41 milyarını kullanılıyor. Bunun da yüzde 75'i tarımda harcanıyor. Bu oran başka ülkelerde yüzde 45'i

geçmemektedir. Suyun yüzde 75'ini kullanan bizler, su yönetimlerinde yer almıyoruz. Suyu, tarımla birlikte ele almak gerekiyor. Suyu kontrol altına almak mecburiyetindeyiz. Su kaynaklarının tüketilmesi kadar korunması da önemli. Çevresel atıkların su kaynaklarına verdiği zarar, tüketicinin sofrasına kadar ulaşmaktadır" diye konuştu.

Son 15 yıldır sektörde kurumsallık açısından güzel gelişmeler yaşandığını söyleyen Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdür Yardımcısı Turgay Türkyılmaz ise yaptığı konuşmasında, "1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununun bu yasama yılı döneminde çıkarılması hepimizin temennisiydi ancak gerçekleşemedi. Yeni yasama döneminde ele alınacak ilk konular arasında Su Ürünleri Kanunu var. Yaşanılan sorunların çözümünün yasal dayanağı da bu kanun içerisinde yer almaktadır" dedi.

Merkez Birliğinin yapmış olduğu çalışmalardan duyduğu memnuniyetini dile getiren Türkyılmaz, Su Ürünleri Merkez Birliği'nin artık uluslararası arenaya çıktığını, Türkiye'yi temsil ettiklerini bu anlamda da emeği geçen herkese teşekkür etti. 🐟

İnci Kefali Emin Ellerde

Dünyada sadece Van Gölü'nde yaşayan ve üreme döneminde suyun akışının tersine yüzerek tatlı sulara göç eden inci kefali için son yıllarda alınan önlemler etkisini gösterdi.

Van Gölü'ndeki tek balık türü olan inci kefali, her yıl 15 Nisan-15 Temmuz tarihlerinde tatlı sulara göç ederek, neslinin devamını sağlamak için üremesini gerçekleştiriyor. Balıkların gerçekleştirdiği göç, tatlı sularda eşsiz görüntüler oluştururken, Van ve Bitlis valiliklerinin koordinasyonunda ilgili kurumlar tarafından avlanmanın önlenmesi için çeşitli tedbirler alınıyor.

Göç yolculuğunun en iyi izlendiği yerlerden Erciş ilçesindeki Deliçay ile Muradiye ilçesindeki Bendimahi Çayı'na gelen vatandaşlar, suyun akışının tersine yüzen balıkların zorlu yolculuğuna tanıklık ediyor.

Van Gölü'ndeki milyonlarca inci kefalinin üreme döneminde gerçekleştirdikleri yolculukta avcıların hedefi haline gelmemesi için uzun yıllar uğraş veren Yüzüncü Yıl Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Öğretim Üyesi ve Doğa Gözcüleri Derneği Başkanı Prof. Dr. Mustafa Sarı, inci kefalinin Van Gölü'nün endemik türü olduğunu belirtti.

Her yıl gerçekleşen göçün, Van Gölü'ne dö-külen tüm tatlı sularda gerçekleştiğini anlatan Sarı, şöyle konuştu:

"İnci kefalinin sürüler halinde akarsulara gelmesini fırsat bilen kaçak avcılar, balığın nesli için risk oluşturmaktadır. Bu balığın 15 Nisan-15 Temmuz tarihlerinde avlanması ve tüketilmesi Su Ürünleri Kanununa göre yasaklanmıştır. Van ve Bitlis valilikleri koordinasyonunda birçok birim, yüzlerce kişi ve bu işin gönüllüleri yasak süresince bu balığa göz kulak olup onun rahatça üremesi için elinden geleni yapıyor."

Sarı, alınan tedbirlerle kaçak avlanmanın önüne geçmeye çalıştıklarına değinerek, şöyle devam etti: "Tedbirler inci kefali üzerindeki kaçak avlanma baskısını ciddi oranda azalttı. Bunun delili ise profesyonel avcıların karaya çıkarttıkları balıkların boyudur. 1996 yılı kayıtlarına baktığımızda balıkların boyu ortalama 16,5 santimetre iken şimdi 20 santimetreye ulaşırken, daha önce kilograma 16 ila 18 balık giriyordu şu anda 10 ila 12 balık giriyor. Yani alınan tedbirler inci kefalinin korunmasına ciddi anlamda koruma sağladı. Yeter mi? Tabii ki yetmez. Bunu sınırlamamız gerekiyor. 1996 yılında 15 bin ton balığın 12 bin tonu üreme döneminde avlanıyordu. Şimdi ise yıllık 10 bin ton civarında bir avlanma söz konusu. Bu avcılığın 3 bin tonu halen kaçak olarak yapılıyor. O yıllara göre konuşursak çok iyi bir noktadayız. Çok büyük bir başarı yakalamışız. Ama bugünden bakarsak 3 bin ton halen çok ciddi bir rakam. Bu rakamı sınırlayamamız da hiç olmazsa daha aşağıya çekmeliyiz." 🐟

İnci kefalinin, ilkbahar aylarında üreme dönemine girdiğini ancak göl suyunun tuzlu ve sodalı olması nedeniyle buna imkan tanımadığını anlatan Sarı, balıkların bundan dolayı sürüler halinde akarsulara doğru göç ettiğini söyledi.

Marmara Denizi'nde Red Tide Alarmı

Prof. Dr. Bayram Öztürk, sahipsiz kalan Marmara'da müdahale edilmediği takdirde toplu canlı ölümleri yaşanabileceği uyarısında bulundu.

Marmara Denizi'ndeki kirliliğin had safhaya ulaşması denizbilimcileri alarma geçirdi. 20 yıl önce yılda bir kez gerçekleşen red tide (kırmızı gelgit) bu yıl içinde 4 kez ortaya çıkınca uzmanlar çok acil önlem uyarısında bulundu.

Denizde fitoplankton türlerinin aniden artışıyla oluşan olayın uzun vadede deniz canlılarını tehdit eder hale gelebileceğini belirten Prof. Dr. Bayram Öztürk, sahipsiz kalan Marmara'da müdahale edilmediği takdirde toplu canlı ölümleri yaşanabileceği uyarısında bulundu.

Bu Yıl 4 Kez Yaşandı

Kirliliğe bağlı olarak denizdeki bir fitoplankton türünün sayılarının aniden artması sonucu deniz renginin kırmızıya dönmesiyle sonuçlanan biyolojik olay bilim camiasında ciddi tedbirin nedeni oldu. Çünkü 20 yıl önce yılda sadece bir kez görülebilen deniz olayı, bu yıl içinde 4 kez yaşandı. İç deniz olan Marmara'da gerçekleşen olayın, kirliliğin ulaştığı seviyeyi gösterdiğini belirten deniz bilimcileri, acilen önlem alınması çağrısında bulundu.

'Aritma Problemi Var'

İstanbul Üniversitesi (İÜ) Su Ürünleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bayram Öztürk, Marmara Denizi'ndeki kirliliğe bağlı olarak yaşanan red tide'in kara kökenli olduğunu, bunun da arıtma eksikliğinden kaynaklandığını anlattı. Marmara Denizi çevresindeki bütün illerde aynı durumun geçerli olduğunu anlatan Öztürk, "Arıtma işinin daha ciddi yapılması lazım, bu konuda eksikliklerimiz var. 2002'ye kadar devam eden Marmara Eylem Planı yeniden uygulanmalı" dedi. 🐟

Kıyı Balıkçılığında İhtiyaç Duyulan Düzenlemeler

Muğla Bölgesi Kooperatifler Birliği olarak, geçmiş on yıldan itibaren gerek denizlerimizdeki ekonomik stokları korumak ve gerekse balıkçılarımızın kazanç ve verimliliğini artırmak üzere, bir takım uygulama ve kısıtlama önerilerimizi bağlı olduğumuz Bakanlığa sunmuştuk.

Gördük ki; bu geçen süre zarfında, önerdiğimiz ve tebliğlenen uygulamalar hedeflerine ulaşmıştır. Ancak; izlememiz, var olan uygulama ve kısıtlamaların bir miktar daha genişletilmesinin yararlı olacağını göstermektedir.

Şöyle ki; gerek uzatma ağı kullanan ve gerekse uzatma ağını avcılık esnasında bir alternatif olarak düşünüp uygulayan balıkçılarımızın daha verimli hale getirilmesi mümkündür.

Açmak gerekirse;

Bilindiği üzere Avrupa Birliğine hazırlanan Ülkemiz, Avrupa Birliği Ülkeleri Avcılık uygulamalarına da vakıf olmaya başlamıştır.

Bu ülkelerde uzatma ağı kısıtlaması sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

Kullanılan tekne boyutundan bağımsız, çalıştırılan gemici sayısı ile ilişkilendirilebilen bir parça ağ sayısı sınırı bu Ülkelerin yasalarında zaten mevcuttur.

Osman DEMİRKOL
Muğla Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği Başkanı

Aynı sınırlamanın, önümüzdeki dönemlerde, Bölgemiz adına uygun olacağı, bu uygulamayla birlikte gerek kayıt dışı çalıştırmanın önüne geçilmesi ve gerekse av verimliliği konusunda önemli getirilerinin olacağını düşünmekteyiz.

Ağ parça sayısının belirlenmesi tartışmaya açık olup, ilgili kesimlerle bir fikir birliği sağlanabileceği kanaatindeyiz. Diğer taraftan ağ yüksekliklerinin sınırlandırılması da özellikle denizde değişen avcılık tiplerinin önüne geçilmesinde kritik rol oynadığını düşünüyoruz.

Yukarıda belirtmiş olduğumuz önerimiz, bu güne kadar alınan önlemlerin tamamlayıcısı niteliğinde olup, tebliğleşmesi durumunda hem tek başına bu önerimizin hem de diğer uygulamaların başarısını bir an önce gözlemleme şansımız olacaktır.

Sonuç itibarıyla, arzumuz, denizlerimizin ekonomik olarak da korunması ve işini doğru - dürüst olarak yapan balıkçımızın işine karlılıkla devamının sağlanmasıdır.

Bölge Birliklerimize Ziyaretler Sürüyor

Sür-Koop Başkanı Ramazan ÖZKAYA Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliklerini, yapmış oldukları genel kurullarda yalnız bırakmıyor.

Bölge birliklerimizin genel kurullarını yaptıkları bu dönemde, Sür-Koop Genel Başkanı Ramazan Özkaya il birliklerimize ziyaretlerini sürdürüyor.

Özkaya, bu ay içerisinde; İstanbul Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği, Adana Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği ve Balıkesir Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği'ni ziyaret ederek Genel Kurullarına katılım sağladı. Kocaeli Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birlik Başkanı Şükrü İlikhan ile Balıkesir Su Ürünleri

Kooperatifleri Bölge Birliği Genel Kurulunda bir araya gelen Özkaya, Bursa Bölgesindeki kooperatiflere de bir ziyarette bulundu.

Yapılan genel kurullara katılım ve ziyaretlerde, öncelikle bölge birliklerimizin faaliyetleri değerlendirilirken, yaşamış oldukları sorunların tesbitleri yapılarak, karşılıklı olarak çözüm yolları üzerinde fikir alışverişinde bulunuldu.

Sür-Koop Başkanı Ramazan ÖZKAYA ziyaretlerle ilgili yapmış olduğu değerlendirmesinde, "Her yerde olduğu gibi kooperatif ortaklarımızın da yaşamış olduğu bazı sorunları var. Amacımız, bu sorun veya sorunları yerinde tesbit ederek, birliktelikle çözüm üretmek, ileriki dönemlerde aynı sorunları tekrar tekrar tartışmamaktır. İşin mutfağında olan kooperatif ortaklarımızın önünü açarak, onlara her zaman ve her konuda yardımcı olacağız. Ortamımıza her türlü hizmeti sunup, menfaatlerini korumamız gerekiyor. Çünkü kooperatifler varsa bizler de varız." dedi.

"Hamsi Altın Değerinde Satılmalı"

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından koordine edilen çalışma kapsamında hamsi ile ilgili sektördeki tüm taraflar 3. Ulusal Hamsi Çalıştay'ında görüşlerini dile getirdi.

Karadeniz'de Hamsi Stokları Artırılmalı

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı M.Suat Hacısalihoğlu hamsinin Trabzon'a bölgemize ve ülkemize ekonomik yönden çok katkı sağlayan bir değer olduğunu söyledi. Yapılacak olan araştırmalar, alınacak kararlar ile sürdürülebilir bir şekilde stokun daha da artırılmasının sağlanması ve Karadeniz'de hamsi varlığının devam ettirilmesi olduğuna işaret etti.

Hamsi Altın Değerinde Satılmalı

TTSO Başkanı M.Suat Hacısalihoğlu katma değeri yüksek bir ürün haline hamsinin getirilmesi gerektiğini ifade etti. Hacısalihoğlu, "Elimizde altın değerinde olan hamsiyi gümüş değerinde satmak doğru değildir. Katma değerini artırarak Hamsiyi altın değerinde satmamayı başarmalıyız. Bunun için araştırma ve çalışmalara devlet desteği sağlanmalıdır. Hamsi de katma değeri yarattığımızda elbette daha fazla ekonomik girdi sağlanacaktır." dedi.

Karadeniz Hamsisi Dünyaya Tanıtılmalı

Karadeniz hamsisini tüm dünyaya tanıtmak konusunda çalışmalar yapılmasında fayda olduğunu dile getiren Hacısalihoğlu şöyle konuştu: "Bu kapsamda tanıtım faaliyetleri yapılmasını önemsiyoruz. Norveç ürettiği somon bağılığı için tanıtım günleri düzenliyor. Bizim ülkemizde hamsi var. Somon tanıtımı gibi hamsi de tanıtılmalıdır. Hamsi katma değeri yükseltilecek bir üründür. Ülkemizin ve bölgemizin kalkınmasına katkı sağlayabilecek bir üründür. Diğer taraftan şehrimizde yapılmakta olan Su Ürünleri Gen Bankacılığının yapılması ülkemiz

açısından çok önemli bir adımdır. Bu merkezin şimdiden ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Şehrimizde inovasyon ve biyoteknoloji merkezi yapılması çalışmasında devam ediyor. Şehrimizde önemli olan bu yatırımların gelecekte özellikle Su ürünleri gen bankasının biyoteknoloji merkezi ile birbirlerine çok büyük katkısı olacağını düşünüyoruz. Fiziki altyapılar ülkemizde ve bölgemizde yavaş yavaş tamamlanıyor."

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Durali Koçak kime sorsanız herkes hamsiden başka balık yemem, dediğini anımsatarak, herkes hamsiyi arıyor, hamsiyi bekliyor ve özlediğini söyledi. Özellikle deniz balıklarımızın yüzde 60'ını oluşturan hamsi Türkiye için çok önemli olduğunu belirterek, "Hamsiyi iyi analiz etmemiz ve doğru olanı yapmamız lazımdır." dedi.

Dünyadaki benzer durumla Türkiye'deki durumun benzer olduğunu ve birbiri ile örtüşüğünü kaydeden Koçak, balık stoklarının çökmekte olduğunu söyledi. Koçak, "Avlanma gücümüzün artması ile beraber av miktarı ürün miktarı artıyor. Daha

önce 4-5 ayda avladığımız balığı bugün bir ayda avlıyoruz. Çok kısa sürede çok fazla avlanma gerçekleşiyoruz. 90'lı yılların sonrası artık kaynaklar sınır noktasına ulaştı. Sektörün dünyadaki durumu stokların yüzde 27'si çökmüş durumdadır. Bu stoklar kendisini yenileyemiyor. Yüzde 33'u tehlike sınırındadır. Yüzde 33'ü ise aşırı avlanma baskısı altındadır. Yani hemen hemen yüzde 90 su ürünleri aşırı av baskısı altındadır. Artık avcılığın artırılması mümkün değil. Sürdürülebilir bir çözüm sağlarsa bu başarıdır. Önemli olan bu grafiğin daha aşağı gitmesinin engellenmesidir. 90'lı yıllardan sonra dünyadaki su ürünleri politikalarında değişiklikler olmaya başladı. Aslında sancılı dönemde bundan itibaren başladı çünkü kaynaklar artık eskisi gibi değil. Ve özellikle 2000'li yıllardan itibaren de koruma yöntemleri ve tedbir alınmaya başlandı. Bu kaynak emanet ve sürdürülebilir olmalıdır. İşte bu dönem sancılı bir dönemdir. Bunu anlayalım. Sektörün bütün tarafları işbirliği ve güç birliği yapmak zorundadır."

Hamsi İçin Yapılan Bilimsel Çalışmalar Birarada Görüşülüyor

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. İlhan Aydın ülkemizin en önemli su ürünlerinden biri olan Hamsi ile ilgili yapılan bilimsel çalışmaların paylaşılacağı ve sonuçlarıyla ilgili neler yapılacağı konuşulacağını söyledi. Araştırma Enstitüsü olarak en önemli yaklaşımın uygulama odaklı çaba sarf etmek olduğunu kaydetti. Aydın, "Bilimsel tüm çalışmaların uygulamaya dönüktür. Dolayısıyla çok önemli çalışmalarımızdan biri de hamsi ile ilgili yürüttüğümüz TÜBİTAK ile Tarım, Hayvancılık ve Gıda Bakanlığı tarafından desteklenen hamsinin izlenmesi çalışması sonuçlarını değerlendireceğiz." dedi.

Hamsi Koruma Bölgeleri Oluşturulmalı

Merkez olarak görevlerinin sektördeki sorunları daha görünür hale getirmek olduğunu ifade eden

Aydın, sorunları sıfırlama imkânı olmadığını ancak bunları görünür kılıp üzerine giderek sektör olarak başarılı olmayı hedeflediklerini aktardı. Aydın şöyle konuştu: "Potansiyel sıkıntılarımız nelerdir? Bunları konuşmamız gerekiyor. Bugünkü toplantının tek gündemi hamsidir. Çünkü Karadeniz'in geleceği hamsidir. Bunu iyi yönetmezsek, iyi planlamazsak sıkıntı çekebiliriz. Sektördeki çalışanların kazancı ve ülkemizin protein ihtiyacının karşılanması açısından hepimiz hamsi konusunda hemfikir olmamız gerekiyor. Ekolojik ve ekonomik bir çözüm üretmemiz gerekiyor. Kaçamayacağımız konular var. Bizim teknelerimiz Gürcistan'da avcılık yapıyor. Mart 15'inde Gürcistan'da hem balık unu fabrikalarına hem de Pazar için hamsi avladı. En önemli nedenlerinden biri koruma bölgesi olmasındadır. Bizde bunu yapmak durumundayız. Nasıl yapacağız, nerede olmalı, bunla ilgili bilimsel çalışmaları mutlaka değerlendirmeliyiz." [AjansTrabzon](#)

Sür-Koop'tan Bakanlığa Ziyaret

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yönetim ve Denetim Kurulu Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını ziyaret etti.

Ziyarette, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından hayata geçirilen "Balıkçı Gemilerinin Avcılıktan Çıkarılması"

uygulamasının sürdürülebilir balıkçılığa olan katkılarından dolayı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Durali Koçak, Genel Müdür Yrd. Turgay Türkyılmaz, Mahmut Akyürek, Rabia Yahşi ve Melih Er'e plaket verildi.

Plaket töreninde; Merkez Birliği Yönetim ve Denetim Kurulu ve Bakanlık çalışanları yer aldı.

Aynı Zamanda teknelerin geri alım pro-

jesi içerisinde Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün iştirakçisi olarak gemileri imha eden kurum olan Makine ve Kimya Endüstrisi yöneticileri; Makine ve Kimya Endüstrisi Genel Müdürü Sn. İzzet Artuncu, Müdür Yard. Sn. Hayrettin Özden, Hurda İşletme Müd. Sn. Hami Yazan, Müd. Yar. Sn. Rafet Coşkun 'a da değerli çalışmalarından dolayı plaket verildi. [↪](#)

Su Ürünleri Genetik Kaynakları Yurt Dışına Çıkarılamayacak

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının, Su Ürünleri Genetik Kaynaklarının Araştırma Amaçlı Kullanılması ve Yurt İçine Girişi ile Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmeliği, 29381 Sayılı Tebliğ 9 Haziran 2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmeliğe göre, söz konusu ürünlerin genetik kaynaklarına ilişkin iş ve işlemler Bakanlık tarafından yürütülecek. Bakanlığın izni olmadan araştırma amaçlı su ürünleri genetik kaynakları yurt dışına çıkarılamayacak.

Bu ürünlerin genetik kaynaklarının araştırma amaçlı yurt içine girişi ve yurt dışına çıkışı için Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünden izin alınacak. Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak araştırma faaliyetlerinde kullanılacak su ürünleri genetik kaynakları Genel Müdürlükçe düzenlenen başvuru ve izin belgesi ile Materyal Transfer Anlaşması olmaksızın yurt dışına çıkarılamayacak. Endemik veya

nesli tehlike ve tehdit altında olan su ürünleri genetik kaynaklarının, "neslinin devamını sağlayacak veya kolaylaştıracak yöntemlerin ülke içinde uygulanmasının henüz mümkün olmadığını durumlarda, türlerin korunmasını amaçlayan araştırmalarda, bilimsel gerekçeye istinaden, nesli tehlike ve tehdit altında olan ve korunan su ürünleri genetik kaynaklarının kullanılmasının zorunlu olması" istisnaları

dışında yurt dışına çıkarılmasına izin verilmeyecek.

Yönetmeliğe aykırı davranışı tespit edilen kişilerle ilgili bilgiler, Bakanlık ile İçişleri Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında paylaşılacak.

Yönetmelik hükümlerine aykırılıkların tespiti halinde Bakanlık adına Genel Müdürlük, bu iş ve işlemleri durdurma yetkisine sahip olacak. Görülen aksaklıkların verilen süre içinde giderilmemesi, eksikliklerin ve ihlallerin devam etmesi durumunda, Türk Ceza Kanunu, Su Ürünleri Kanunu, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve Gümrük Kanununun ilgili hükümlerine göre suç duyurusunda bulunulacak. [↪](#)

"2. Türkiye Balıkçılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu" Düzenlendi

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği tarafından düzenlenen "2. Türkiye Balıkçılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu" 10-13 Mayıs 2015 tarihleri arasında Antalya - Belek'te gerçekleştirildi.

Sempozyuma; Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Durali KOÇAK, Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı Mehmet ÖZGÜN, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Başkanı Muammer NIKSARLI, bakanlık temsil-

cileri, akademisyenler, kooperatif yöneticileri ve balıkçılar katılım sağladı.

Açılış konuşmasını yapan Ramazan ÖZKAYA, sürdürülebilir balıkçılığın öneminden, balıkçılarımızın problemlerinden ve tüm problemler-

rağmen gelecekte umutlu olduğundan söz etti.

11 Mayıs 2015 tarihinde, Prof. Dr. Kadir SEYHAN, Prof. Dr. Saadet KARAKULAK, Prof. Dr. Hüseyin ÖZBİLGİN, Mustafa ÇİFTÇİ, Nihat BEYAZIT

ve Osman DEMİRKOL panelistliğinde "Ülkemizde Bölgesel Balıkçılığın Uygulama Olanakları", 12 Mayıs 2015 Tarihinde Prof. Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ, Yrd. Doç. Dr. Yakup ERDEM, Ramazan ÖZKAYA, Erdoğan KAR-

TAL, Ali BAYRAK ve Atif MALKOÇ panelistliğinde "Balıkçılık Yönetiminde Kota Uygulamasına Geçiş" ve "Balıkçılık Yönetiminde Kıyı Balıkçılığı Uygulamaları ve Ülkemizde Uygulanabilirliği" konuları ele alındı.

Panel 1 Ülkemizde Bölgesel Balıkçılığın Uygulama Olanakları

Panel 1

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Kadir SEYHAN

Panelistler: Prof. Dr. Saadet Karakulak, Prof. Dr. Hüseyin ÖZBİLGİN, Nihat BEYAZIT, Mustafa ÇİFTÇİ, Osman DEMİRKOL

Mustafa ÇİFTÇİ:

Vatandaşlarımız ucuz balık yedirmek için gecemizi gündüzümüze katarak çalışıyoruz. İzmir'den nisan ayında gelişen balık yumurtalarını dökmek üzere Karadeniz'e gider. Giderken her istasyona uğrayarak gider, tıpkı bir tren gibi. Çeşitli balık türleri her istasyonda avlanır. Sardalyasından orkinosa kadar. Bu av baskısını engellemek için öncelikle balık avcı gemilerine sınırlandırılma getirilmesi gerekir. Bu konu sirküler toplantısında tekrar dile getirilecek. Bölgesel balıkçılığa gelecek olursak; eğer çok iyi bir planlama yaparsak; hocalarımız, bürokratlarımız, bizler üstümüze düşen görevi yaparak iyi bir sonuca ulaşacağız. Geçmiş zamanları bölgelere göre ayarlandığında, örneğin; güney egeden başlayarak orta egede ve kuzey egede avlanma zamanlarını farklı tutarak yasakları ona göre ayarlayarak balık stoklarımızı artırabiliriz.

Nihat BEYAZIT:

Öncelikle her yıl "Türkiye Balıkçılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri" sempozyumlarını düzenlememize sebep olan genel müdürlüğümüze teşekkür ederiz. Türkiye'deki balık camiasının bir araya gelip bölgeler geneli sıkıntıların istişare edilmesine ve sağlıklı çözümler üretmemize katkı büyük. Gündemde ağırlıklı olarak 2 konu üzerine konuşuldu: bölgesel avcılık ve kota. Bölgesel avcılığı isteme sebeplerimizden en önemlisi bölgesel iklim, ikincisi orta doğudaki karışıklıktan dolayı ihracatın olmamasıdır. Eylülde açılan sezonun 1 aylık süreç içinde avlanan balıkların ekonomik bir değer taşımadığı ortadadır. Hatay bölge balıkçıları olarak trol, gırgır ve diğer avcılığın 1 Eylül'den 1 Ekim'e uzatılması ve sezon kapanışının 1 Mayıs'a alınması talebinde bulunduk. Kotadaki düşüncelerimizi ileri tarihlerde balıkçılarımızla görüşüp bildireceğimizi arz ederiz.

Tarih değişim talebimizde olan gayretimiz bölgemizin 1 ay sonra avlanacak balıkların daha çok gelişeceği ve ekonomik değerlerinin daha çok olacağına inandığımız için biz bölge balıkçıları olarak kararımız bildirdik. Türkiye Sür-Koop başkanlığına ve yönetimine teşekkürlerimizi sunarız.

Özellikle sağlıklı veri akışının her iki tarafı sağlanması oldukça önemlidir. Yasalarımızda yer almayan Bölgesel Avcılık düzenlenmeli ve yasal güvence altına alınarak, bu başarıların devamı ve kalıcılığı temin edilmelidir.

Osman DEMİRKOL:

Hem balıkçılarımızın avlamlarını, hem de balıkçılarımızın iş yapabilirliğini korumak adına bir takım çözüm önerileri sunmuştuk.

Bu önerilerin başında, avcılığın, ilgili bölgenin gerçeklerine göre, bölgesel olarak düzenlenmesi daha realist bir yaklaşım olacağı kanaatindeyiz.

Kaldı ki, hali hazırda yapılan düzenlemeler incelendiğinde, gırgır ve trol avcılığında bölgesel düzenlemeler ve yasaklar, kıyı avcılığında yine bölgesel ve dönemsel düzenleme ve yasaklar mevcuttur.

Bu uygulamalar büyük oranda, bölgesel isteklerimiz ile Bakanlığımız tarafından tebliğlendirilip uygulamaya alınmış isteklerdir.

Geldiğimiz noktada, bu istekler karşısında hayata geçirilen uygulamaların başarısı hem balıkçılarımız hem de akademisyenlerimiz tarafından her platformda vurgulanmaktadır.

Her ne kadar başarılı bir uygulama süreci olsa da, kimi eksikler hala göze batmaktadır.

Özellikle sağlıklı veri akışının her iki tarafı sağlanması oldukça önemlidir. Yasalarımızda yer almayan Bölgesel Avcılık düzenlenmeli ve yasal güvence altına alınarak, bu başarıların devamı ve kalıcılığı temin edilmelidir.

Şöyle ki;

Yasakların zaman ve konum açısından hayata geçirilmesi ve veya kaldırılması konusu, Bakanlık, Akademisyen ve Kooperatif birliklerinin ortak talep ve görüşleriyle tebliğ edilmesi gerekmektedir. Bu uzlaşma kararlarının hızlıca ve hatta anlık uygulanabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması lazım gelmektedir.

Örneğin, dil balığı avcılığına konulan av yasağı bu yıl 15 Şubat-15 Mart iken, Akademisyenlerin teklifi ile 10 Ocak-1 Şubat tarihlerine çekilmiştir. Akademisyenlerimizin gerekçesi, havyarlı balığı korumaktı ki biz de bu korumanın önemini farkındayız.

Kaldı ki, gerek hava şartları gerekse ilgili canlıların yaşam döngüsündeki mikro değişiklikler sonucu, dil balığının havyarlı zamanının bölgesel olarak değiştiği balıkçılarımız ve akademisyenlerimiz tarafından izlenmiştir. Bu durumda değiştirilen yasak tarih aralığı, kimi bölgelerde olumlu sonuç vermişken, kimi bölgelerde olumsuz

sonuç vererek, havyarlı dil balığının tezgahlara düştüğünü üzülen gözlemledik.

Yani, örnekte belirtilen av yasağının bölgemiz için 1 Şubat-1 Mart olarak düzenlenmesi gerekli idi. Ancak bu değişik için hem balıkçımız hem de havyarlı dil balığımız dört (4) yıl beklemek durumundalar.

Yukarıda bahsettiğimiz, bazı yarsız ve yanlış zamanlanmış uygulamaların hem denizlerimize hem de balıkçımıza getirdiği zararı engellemek, ancak ve ancak, teklif ettiğimiz, bölgesel uygulamaların, hızla hayata geçirilebilmesi ile mümkündür.

Diğer taraftan, tekliflerimiz arasında yer alan çözüm önerilerinden biri de 'plaka uygulaması' dir.

Bu uygulamadan kastımız, bir il karasularında avlanan balıkçıların menşinin belirlenmesi amacı gütmektedir. Bir örnekle açıklamak gerekirse, Muğla (48) kara sularında, Muğla ili komşu illeri olan Aydın(09) ve Antalya(07) balıkçıların ön koşulsuz avlanmalarına, diğer plakaya sahip balıkçıların ise ön izinle tüm sezonu bu bölgede geçirmek koşuluyla avlanmaları sağlanmalıdır.

Bu uygulamanın getirilmesi ise şöyledir.

-Bölgelerdeki av baskısı azalacak.

-Balıkçıların av verileri daha sağlıklı izlenebilecek.

-Misafir balıkçıya verilecek bölgesel bilgiler ile tüm balıkçılar çok daha doğru ve verimli çalışma imkânı bulacak.

-Bakanlığımızın ve akademisyenlerimizin sürekli sorguladığı, balıkçılarımızın da yakındığı 'balıkçılıktaki kayıt dışı ekonomi ve izlemsiz kazanç' konusu daha izlenebilir duruma gelecektir.

Bu uygulamaların ise yasal olarak desteklenmesi zaruri gözükmektedir.

Kıyı balıkçılığı ile ilgili görüşlerimiz

de bu çalıştayda yer almıştır.

Görüşlerimiz;

Ülkemizde yer alan toplam balıkçı sayısı açısından bakar isek, yaklaşık 18000 balıkçı ile kıyı balıkçısı bu ülke balıkçıların ağırlıklı çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Toplamda yaklaşık 20000 civarı balıkçıya sahip olan bir ülkede bu rakam aslında düzenleme ve uygulamaların yapılırken gözetilmesi gereken balıkçı kesiminin 'kıyı balıkçısı' olduğunu iyice anlatmaktadır.

Ancak özellikle akademisyenlerimizin, gerek görüş alırken ve gerekse uygulama önerirken bu ağırlıklı kesimi yoğunlukla göz ardı ettiklerini görüyoruz.

Örneğin çalıştayın yapıldığı oturumların 'kıyı balıkçılığı' bölümüne, yolculuğunu konu ederek katılmayan hocalarımız, aynı zamanda kıyı balıkçısının birinci dereceden ilgilendiren yasakları teklif eden hocalarımızdı.

En azından teklif ettikleri ve uygulamaya alınan bu yasakların balık ve kıyı balıkçısı tarafından nasıl karşılandığını dinlemelerini beklerdik. Bu durum 18000 kıyı balıkçısı ve Kooperatif birliği olarak bizi oldukça üzmüştür.

Örneğin, hocalarımız dil balığı yasağı döneminin bölgemizde ne kadar tutarsız olduğunu dinleyemedi. Kaldı ki bölgemizdeki balığın farklı gelişimi sebebiyle 10 Ocak-1 Şubat tarihinde değil 1 Şubat-1 Mart tarihinde havyarlı olduğunu keşke onlara anlatabilsaydık.

Misina ağı yasağı, komşu ülkelerde söz konusu bile değilken, ülkemizde yasaklanıp, ısrarla takibi yapılırken, kıyı balıkçımızın konudan ne kadar mağdur olduğunu da anlatmak isterdik.

Görüldüğü üzere yaklaşık 18000 kıyı balıkçısının yukarıdaki konular gibi birçok konudaki mağduriyetini anlatamadığı çok açıktır. Hatta bu balıkçı kesimini temsilen sormak ve

öğrenmek istediğimiz birçok konuda cevapsız kalmak bizleri ziyadesiyle üzmüştür. Bizlerle birlikte son ana kadar toplantılara katılan hocalarımızı bu sitemden tenzih etmek isteriz.

Prof. Dr. Hüseyin ÖZBİLGİN:

Bölgesel balıkçılık yönetimi dediğimizde dünya genelinde teknik olarak kastedilen şey, sınır tanımayan balıkların sınırları belirli birden çok ülkeye ait filolarca avcılığının yönetilmesidir. ICCAT ve GFCM bu konuda aşına olduğumuz kuruluşlardır.

Bu toplantıdaki bölgesel balıkçılık yönetiminden anlaşılan ise, balıkçılığımızın merkezi yönetimden uzaklaşıp daha yerelde özgü şartları dikkate alacak şekilde yönetilmesidir. Karadeniz'in ayrı, Akdeniz'in ayrı mevzuatı olması gerektiği gibi, balıkçıların bu konudaki taleplerinin genel gerekçesi farklı denizlerimizin, hem kaynak hem de filo özelliklerinin birbirine benzememesi, filonun ülke sularında istediği gibi dolaşarak, bazı bölgelerde, özellikle küçük ölçekli balıkçıların avına ortak olmasıdır. Burada talep edilen bölgesel yönetimin başarılı olabilmesi için her bölgenin sadece mevzuatının ayrı olması yeterli olmayacak, mutlaka filonun da bölge sınırları içinde kalması, ya da özel izinlerle bölge değiştirmesi gerekecektir. Bu sınırlandırma olmadan bölgelere ait getirilecek yerel yasal düzenlemelerin yeterince etkili olması beklenmemelidir.

ABD'de balıkçılık yönetiminde merkezileştikten nispeten uzak bir model görünmektedir. Bu ülkenin deniz balıkçılığında 1976'dan buyana kendi ekonomik münhasır sahasında faaliyet gösteren sekiz farklı konsey mevcuttur. Her konsey kendi sahasındaki koruma ve yönetim tedbirlerini oluşturup onay ve yürütme için Ulusal Deniz Balıkçılığı Servisi (NSMF) sunar. Bunun sonucunda Alaska' da ki balıkçılık, kuzeydoğu Amerika'daki balıkçılık ya da Havai'deki balıkçılık farklı tedbirlerle yönetilmektedir. Ülkemiz için bölgesel yönetime geçiş ya da bölgesel yönetim konseylerinin oluşturulması kararı çıkmadan önce dünyadaki modellerin daha yakından incelenmesi ve bizim şartlarımıza uygun seçeneklerin ortaya çıkartılması gerekmektedir.

1950'ler de FAO balıkçılık adına istatistik bilgi topluyor ve dünya o yıllarda 20 milyon ton balık üretiyor. 1990'lara kadar artan bir grafik var ve üretim 90 milyon tona kadar yükseliyor. Doksanların başında, bizim kitaplarını okuduğumuz dünyanın iyi nüfus bilimsi hocalar özette

diyor ki 'bu zamana kadar olan artış teknolojik gelişmeler sonucu oluşan artıştır, doğal kaynaklar bundan fazlasını üretemez, eğer bu seviyeyi korumak istiyorsak, kaynaklarımızı çok daha iyi yönetme zorunluluğumuz var'. Yani av araçlarımız, gemi sanayimiz, balık bulma, balık nakletme teknolojimiz geliştiği ve pazar taleplerimiz yükseldiği için üretimde sürekli artış yaşandığı vurgulanıyor. Stokları koruyabilmek için iyi yönetme zorunluluğu uyarısına dünya gereğince kulak asmadı ve biz de Türkiye balıkçılık yönetimi olarak dünyaya paralel gittik. 2010'lar da yapılan projeksiyonlar maalesef daha kötümser ve özetle diyor ki 'eğer mevcut yönetim tedbirleriyle avlamaya devam edersek, 2050'lere varamadan dünya denizlerinde ekonomik olarak avlanabilecek kaynak kalmayacak'.

Özetle mevcut balıkçılık yönetimi dünya genelinde de, ülkemizde de maalesef kaynakların sürdürülebilirliği açısından yeterli başarıyı gösterememektedir. Daha etkili yöne-

tim yaklaşımlarının incelenmesi bir zorunluluktur. Hem kaynaklar hem de filo oldukça dinamik yapı göstermektedir. Böylesi dinamik bir yapı içerisinde merkeziyetçi ve yavaş davranan yönetimlerin kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamaları mümkün olmayacaktır.

Prof. Dr. Saadet KARAKULAK

Balıkçılık yönetim hedefleri: Ekosistem çeşitliliği, fonksiyonu, verimliliği ve yapısını koruyan, sömürülen balık stoklarını koruyan ve yöneten; tamamen sömürülen, aşırı sömürülen veya tükenmiş balık stoklarını önleme ve tükenmiş popülasyonları kurtarma, Sosyo-ekonomik getirisi optimal teorik sınıra yakın, etkili bir yönetim sistemi; yerel, ulusal ve uluslararası yasa ve standartlara saygılı, kurumsal ve faaliyet çevreleri ile etkin olmalıdır. Balıkçılık yönetim planının içinde; Balıkçılığın tanımı, özellikle mevcut durumu ve yapılandırılmış kullanıcı hakları, yönetim amaçları, bu amaçların nasıl başarılabileceği, plan nasıl gözden geçi-

riyecek ve/veya değiştirilecek gözden geçirme ve değişim için müzakere süreci olmalıdır. Yönetim planını; izleme, kontrol ve gözetimden sorumlu birim, yönetim kararlarının alınmasında faydalanılan bilimsel bilgi sağlayan araştırma birimi, balıkçıların temsilcileri ve çevresel gruplar yapmalıdır. Sorumlu Balıkçılık Uygulama Kuralları'na göre ülkeler; balıkçılık kapasitesinin artmasını önleyen veya ortadan kaldıran tedbirleri almakla ve av çabası düzeyinin balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını garanti almasını sağlamakla yükümlüdür.

Alınması gereken tedbirler;
Ruhsatların sınırlandırılması,
Toplam Avlanabilir Miktar/Kotalar,
Balıkçılık Kapasitesi,
Denizde geçirilen gün sayısı

Akdeniz ülkelerinin ulusal balıkçılık mevzuatı incelendiğinde; kıyı devletlerinden bazılarının kendi filolarının balıkçılık kapasitesinin izlenmesi ve kontrolünü arttırmak üzere çeşitli önlemler aldığı, Avrupa Birliğinin ve

Türkiye'nin balıkçı filosunun kapasitesini azaltmak yönünde tedbirler aldığı görülmektedir. Balıkçılık kapasitesinin kontrolünü ve izlenmesini sağlayan diğer tedbirler ise şunlardır;

Belirli tekne kategorileri için balıkçılık ruhsatlarının durdurulması,
Ruhsat transferi veya tekne yenilemeye kısıtlama getirilmesidir.

Diğer yardımcı tedbirler; avcılığa kapalı dönemler, av aracı ve av metodunun yasaklanması, minimum avlanabilir boy, yasak balıkçılık bölgeleri, koruma altındaki türler, hedef dışı türler gibi geleneksel koruma ve kontrol tedbirleridir.

Avcılık tedbirleri için ne yapılmalıdır?

Bölgesel olarak avcılık kotaları belirlenmeli, balıkçılık çabası ayarlanmalı,

Bunun için ülkemizin mevzuatları uygun mu? Alt yapısı hazır mı?

Balıkçılık verileri toplanmalıdır, Ticari balıkçılık istatistikleri, Karaya çıkış noktalarında biyolojik örnekle-

meler, Ticari balıkçı gemileri üzerinde biyolojik örneklemler ve Araştırma gemilerindeki biyolojik örneklemleri verileri toplanmalıdır.

Sorunlar:

• Bölgesel balıkçılığa geçiş aşamasında balıkçıların görüşlerinin alınmamasından endişe duyulmaktadır.

• Bölgesel balıkçılığa geçilirken denetim yetersizliğinden dolayı kaçak avcılıktan elde edilecek veri kayıplarının etkilerinden korkulmaktadır.

• Bölgesel balıkçılıkta bölgelere ayrılırken Marmara Bölgesinin kalabalık nüfusu ve biyolojik çeşitliliğinden dolayı sıkıntı çekileceğinden endişe duyulmaktadır.

• Bölgesel olarak türler ve iklim şartları gözetilerek av yasağı zamanlarının değişkenlik göstermesi talep edilmektedir.

• Bölgesel balıkçılık uygulamalarının denizin ve denizdeki farklı oluşumları bölgelerinin fiziksel özelliklerine göre yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Balıkçılık Yönetiminde Kota Uygulamasına Geçiş

Panel 2

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ

Panelistler: Yard. Doç. Dr. Yakup ERDEM, Atif MALKOÇ, Ramazan ÖZKAYA, Erdoğan KARTAL, Ali BAYRAK

Prof. Dr. Ertuğ Düzgüneş

Dünyada stoklar hızlı bir şekilde yıpranmıştır, stoklar aşırı avcılık riski altında kalmıştır. Açık denizlere nazaran kapalı denizlerde (Karadeniz, Akdeniz gibi) bu risk daha fazladır. Yani yenilenme süreçleri uzun zaman alır. Bu yüzden konuya hassas yaklaşılması gerekmektedir. Kota uygulamasına geçmeden önce çok sayıda zayıf ya da ilgisiz yönetim biçimi uygulanmıştır. Bazı balıkçılık türlerinde de hiçbir kural yoktur. Özellikle bizlerde bulunan açık giriş sistemi olan kıyı balıkçılığında, avcılık düzenlemeleri yoksa bir yarış başlıyor. Bu yarış rekabet, beraberinde aşırı avcılığı getiriyor. Bizleri göz önünde bulunduracak olursak, balıkçılık yönetimine genel ya da bilimsel bakış çerçevesinde sınırlı yaklaşımlarla stoklar eritilebiliyor. Dünyayla hemen hemen aynı dönemlerde başlayan bir kriz dönemine girildi. Bu bakımdan balıkçılığı iyi yönetmek istiyorsak yarış ve rekabeti ortadan kaldıracak önlemler getirmemiz gerekiyor. Avrupa Birliğinde görünen örneklerde morina ve ringa balıkları stokları bir çöküş sürecine girdi ve bu çöküş sonrası farklı tedbirler alınması gerektiğine kanaat getirdiler. Düzenli olarak mevcut yönetim şeklini gözden geçirecek, yeni tedbirlere açık olan düzenlemeler yapma arzusuyla bilimsel, teknik, ekonomik araştırmalar yapıldı. Bu sürecin yapılabildiğini kabul edip ülkemizde de bunu başlatmak gerekmektedir.

Burada önemli olan şey şudur ki avcılık kapasitesi dendiği zaman biz bunu algılamak istiyoruz; Türkiye'deki istatistiklerin hangi günler nerede ne kadar avlandığının öğrenilmesi.

Kota uygulamasıyla AB, miktar olarak kapasite artışlarını önüyor, kapasite tahsisleri yapıldıktan sonra bazı kapasiteler devredilebilir, kotalar satılabilir, filodan geri çekilen gemilerin kota hakları devredilebilir, pasif avcılık yöntemleri kullanılır. AB'de kapasite büyük bir önem taşımaz.

Kotaların süresi pay sahiplerine gelecekteki avlayacakları miktar üzerinden planlama yapma olanağı sağlar. Şahsa gruba tahsis edilmesi ve yasalarla güvence altına alınması, hatta banka borçlarına karşı ipotek gösterebilecek değerde olması yasalarla verilen önemli bir ayrıcalıktır. Sosyal ve politik sistemleri de dikkate alarak yönetim birimleri kota miktarlarını biyolojik esaslara göre belirlerler.

Devredilebilir bireysel kota, bireysel tekne başına verilen kota şekli, kooperatiflere verilen grup kullanımı amaçlı kota veya alan tahsisi, topluluklara kota verilebilir ve son olarak alsansal balıkçılık haklarına tahsis edilebilir.

Atif MALKOÇ

Yıllardır orkinos kotası bir kısım tarafından alınıyor diğer kısım tarafından alınmıyor. Orkinos kotasında bir düzenleme yapılıns ki bizlere örnek teşkil etsin. 10 günde Karadeniz turunu tamamlayan hamsi de kota uygulaması yapılamaz. Hamsi rakamında herhangi bir değişme yoktur. Eskiden 14 metre teknelerle 4 ayda tuttuğumuz hamsileri bugünün şartlarında ve teknolojisinde 15 günde tutuyoruz. Denizlerimiz baraj oldu, ırmağlarımızda su yok ve bu şartlarda balıklar Karadenizde barınmıyor.

İklimler değişiyor. 20 yılda Karadeniz'in su sıcaklığı en az 5 derece arttı. İklim değişiklikleriyle beraber sürüleri toplayamaz olduk, yılan balığı çoğalmaya başladı, Çanakkale balığı olan sardalye artık Karadeniz'de de görünmeye başladı. Balıklarımızın boyları kıaldı fakat avlanmaktan değil, sezonun başladığında 12 cm olan istavrit sezon bitiminde de 12 cm oluyor.

Bizleri 24 metreye çektiniz. Göç yolları açığa çekildi, denizlerin her yerinden gidilmiyor. 15 kulaçta giden balığı 30 kulaçta avlamamız gerekiyor. Devletimiz üniversitelere tekne yaptırıyor. Üniversitelerin denize açılıp bunları araştırmaları gerekiyor. Yurtdışında denize açılıp hangi bölgede ne kadar balık bulunduğu söyleniyor. Üniversitelerin bu sistemi uygulayıp, edinilen bilgilerle bir kota

çalışması yapması gerekir.

Bizim birinci derdimiz çinekop ikinci derdimiz ise 24 metredir. Balıkçılık yapacaksa kotadan önce bunlara çözüm bulmamız gerekiyor.

Yrd. Doç. Dr. Yakup ERDEM

Dünya Gıda Teşkilatının teknik bir makalesinde şöyle diyor; 'Bir ülke balıkçılığında, aşırı avcılık, aşırı kapasite ve aşırı sermaye birikimi varsa, bunun asıl nedeni mülkiyet ve kullanıcı haklarının iyi tanımlanmamış olmasıdır. Bu balıkçı sınıfları arasında, dengesiz kazanç ile kendini gösterir. Ülkemiz balıkçılığında aşırı dikey büyüme, diğer balıkçı gruplarını, siyasileri, bürokrasiyi, hatta kolluk güçlerini ve akademisyenleri baskı altına alan bir güç doğurmuştur. Bu güç etkisiyle denetimler zayıf ve etkisiz kılınmış, sadece belli telden çalan ve suya sabuna dokunmayan söylemlerle alınması gereken tedbirler sürekli ötelenmiştir. Bunun sonucunda elimizde filo kapasitesine yetmeyen bir kaynak kalmış ve herkes şikayet eder konuma gelmiştir. Balık stoklarında görünen düşüş sadece ülkemizde görünen bir durum değil. Bütün dünyada 80'li yıllardan sonra filolar denizdeki balığın tamamını avlayacak kapasiteye gelmiştir. Bunun üzerine stokları yıpratıcı şekilde avcılık yapmaya başlamış ve başta kaliteli balıklar olmak üzere yavaş yavaş balıkları kaybetmeye başlamıştır. Bu tür sıkıntılar oluştuğunda ilk yapılması gereken şey balıkçılık kapasitesinin sınırlandırılmasıdır. Bu da kota yoluyla yapılır. Kotanın tanımı, balıkçılık kapasitesinin ayarlanmasıdır.

İnsan gücü, av araçları, liman, barınak, buzhane, işleme tesisi gibi alt yapıların tamamı bir ülkenin balıkçı-

lık kapasitesini oluşturur. Balıkçılık kapasitesinin büyüklüğünü, avlanabilir balık miktarı, balıkçılığa yapılan desteklemeler(ucuz krediler, yakıt indirimleri, yapılan yeni limanlar, kooperatiflere yapılan desteklemeler, geri alımlar vs.) de belirler. Yani denizdeki balık miktarı balıkçılık kapasitesini belirleyen tek etken değildir. Balıkçılık miktarına göre av kapasitesi çeşitli sebeplerle aşırı büyüyebildiği için stoklar giderek bozuluyor ve tedbir olarak da kota getiriliyor. Kotanın en önemli araçlarından biri de balıkçı grupları arasında balıkçılık kaynaklarının adil bir şekilde dağılımını sağlamaktır. Bu nedenle kota balıkçılık yönetiminin olmazsa olmaz aracıdır.

Ülkemizde gerçekleştirmediğimiz balıkçılıkta takip sistemi, ürün takibi, avın takibi, filonun takibi, pazar vs durumlarının artık biliniyor olması lazım. Bunların durumu bilinmiyorsa balıkçılığı bilmemiz de mümkün olmaz. Sağlam bir kayıt sistemi öncelikle balıkçının kendi gücünün farkına varmasını sağlar, birim çabada av miktarı stok belirlenmesinde, stok takibinde ve stoktaki değişimin takip edilmesinde, geleceğe yönelik kota belirlenmesinde bizim en önemli unsurumuzdur.

Kota iki şekilde uygulanır. Birincisi balık avlama isteğini sınırlamak, ikincisi de avcılığa katılım isteğini planlamaktır. Balıkçılığa başlama isteğini durduran programlar, ruhsat vermeyi durdurmak, geri alım programları, av araçları ve tekne boyutlarına kısıtlama yapmak, bir de toplu kotalar vardır. Yani bir ülkeye, kooperatife şu kadar balık avlayabilirsin şeklinde verilen kotalardır bir de bireysel çaba kotası vardır.

Hamsinin Karadeniz'deki av mikta-

rı ortalama 300.000 ton civarındadır. Zaman zaman bu 100.000-150.000 tona kadar düşer, kayıtların da eksik tutulduğunu var sayarsak bu miktar 300.000 tonla 500.000 ton arasındadır. Bu da bizim toplam balıkçılık üretimimizin yarısından fazlasını oluşturur. Hamsiye kota getirilmesi gerektiğini savunuyorum. Bunun en önemli sebeplerinden biri Karadenizde Karadeniz balıkçılığı planlamaya gidiliyor, bunların toplantıları yapılıyor. Türkiye'ye Karadeniz kotasından belli bir kota tahsis edilecek. Bu kota tahsis edilirken de aynı orkinosa tahsis edildiği gibi edilecek. 300.000 tonluk avlama da dahi bize kota 90.000 ton olarak verildi bu miktar pazarlıklarla 130.000 tona çıkarıldı. 130.000 ton bizim için yeterli bir miktar değil. Biz 300.000 tonluk kotayı uygulayıp dışarıya sesimizi 'biz bunu başardık 300.000 tonluk kota uyguladık hem balığın sürdürülebilirliğini sağladık hem de kendi ekonomimizi düzene soktuk' dememiz gerekiyor. Bu sonuçlar ışığında av miktarımızı ortaya koyup, orkinostaki gibi küçük bir miktara razı olmayabiliriz ama biz son 5 yılda Gürcistan'a aşağı yukarı yılda 100.000 ton Abazy'a aşağı yukarı 50.000 ton kota oluşturduk. Buralardaki balık hesaplandığında bize çok az kota verilecek ve bizim elimizde artık balık kalmayacak. Romanya'yı Ukrayna'yı Bulgaristan'ı da kattığımız zaman, tek başına bizim avladığımız hamsinin sadece beşte birini avlayabileceğiz. Kotayı biz koyacağız doğru işleteceğiz ve katıldığımız toplantılarda bize baskı yapan uluslararası kuruluşlara, 300.000 ton kota koydum ve uyguluyorum. Yaş dağılımına bakılırsa görünecektir ki balık yumurtluyor çoğalıyor, küçükleri büyüyor ve her yıl 300.000 ton ürün veriyor ve bu bize yetiyor dememiz gerekir. Bu kotanın da bize yeteceğini ispatlamamız lazım, ispatlayamazsak orta su trollerinin tuttuğu hamsiye 200 tane de girdir teknesi razı olacak. Yani biz doğru uygulanmış bir kotanın idare tarafından uygulanıp konulması için uğraşmak zorundayız. Çaçanın içindeki hamsiyi kayda geçiremezsek ilerleyen yıllarda kimse bizi hamsi avcısı olarak dikkate almaz. Doğru kayıt bu yüzden önemlidir. Kayıtlarımızı doğ-

ru tutalım ki devlet de kota verirken bunları gözden geçirmelidir.

Doğru kota nasıl olmalı; Karadenizde alınacak miktar kararı stoğa zarar vermeyecek şekilde olmalıdır. Bu da aşığı yukarı yıllara göre(sadece kıyıları esas alarak) 200.000 ila 300.000 ton arasındadır. Bu miktar da doğru planlanırsa bizim balıkçımızı çok güzel bir şekilde idare eder.

Büyük balıkçının da küçük balıkçının da hakkı korunmalıdır. Kişi 50 metrelik tekne yapmışsa bu onu cezalandırma aracı olmamalıdır. 50 m. teknesi olan 50 m.'ye göre kotasını almalıdır. Küçük tekne sahipleri de daha az kota almalıdır. Hamsinin avlanacağı yer iyi planlanmalıdır. Zamana yayılmalıdır.

Son olarak da fabrikaya ve kasalanan hamsiye verilen ayrı ayrı kota uygulanmalıdır.

Ali BAYRAK

Karadeniz, Türkiye'deki su ürünleri avcılığının yüzde 70'inden fazlasının elde edildiği en önemli balıkçılık alanıdır. Karadenizdeki avcılığın en önemli kısmını hamsi, çaça, istavrit, lüfer, palamut gibi göçmen yüzey balıkları oluşturmaktadır. Bu balıkların korunabilmesi için, göçlerini sağlam bir şekilde yapması gerekir. İkinci olarak bu balıkların üremesine fırsat verilmeli, yasak sınırında olan küçük balıklar avlatılmamalıdır. Kararında avcılık, yani; her cins balıktan uygun miktarda avlamak, kota sisteminin uygulamasıyla mümkün olacaktır. Ülkemizde ve bölgemizde bir takım zorlamalara ve dayatmalara maruz kalınmadan, gelişmiş ülkelerdeki balıkçılık politikalarının ülkemiz şartlarına uygulanarak, uyarlanarak, en kısa zaman içinde öncelikle hamsiyle birlikte uygun bir kota sistemine girilmesini arz ve talep ediyoruz.

Erdoğan KARTAL

Öncelikle bu ülkenin gerçekten kota uygulamalarına ihtiyacının olup olmadığını çözmemiz gerekiyor. Çok kısa olarak şunu dile getirebilirim, burada olmayan arkadaşlarımızın hepsi şuna inanıyor "adaletli bir balıkçılık" ve bu adaletli balıkçılığın yolu da kota ile olabilecektir bunun ilk adımını burada atalım ve bu konuyla ilgili çalışmalarımızın devamını getirelim.

Eğer adalet istiyorsak hakça paylaşım istiyorsak kotaya inanmamız gerekiyor.

Ramazan ÖZKAYA

Balıkçı arkadaşlarımızla sohbetlerimizde konuşurken, aşırı avcılıktan, stok azalmasından bahsediyoruz. Bir ikincisi de sürdürülebilir balıkçılık ve balıkçılıkta kazanç sağlamayı, kar etmeyi amaçlıyoruz. Yani kazançlı bir sektör oluşturmak Peki bunu neden yapamıyoruz? Nedenine baktığımızda bir anda piyasaya talep fazlası balık avlanıp satılmak için gönderiliyor olması, bu da balık satış fiyatını düşürüyor. Bir ikincisi de piyasaya sürülen balıkların çok çabuk satılması ve tüketilmesi gerekir veya hijyenlik şartlara uygun şekilde soğuk havalarda depolanır. Ancak yakalanan balıkların saklanması için alt yapılara soğuk hava depolarına ihtiyacımız var. Bu da kooperatiflerin kiraladığı oldukları balıkçı barınaklarında soğuk hava depoları buz hane yapması gerekir ancak şu anda balıkçı barınakları yönetmeliği ve imar planları sorunları ile sermaye yetmezliği nedenlerinden dolayı her kooperatif bunu yapabilmemiş değil. Onun için piyasaya sürülen balığın depolama sistemlerimizin eksikliğinden dolayı fiyat düşürülerek satılmakta balıkçı giderini karşılayamamaktadır.

1 Eylülde başlayıp 8,5 ay süren balıkçılıkta bazı tekneler kazanımı olmadı-

ğından dolayı yılbaşından itibaren balıkçılığı bırakıyorlar. Burada tartışmamız gereken konu kotayı belirlediğimiz ve uygulamaya geçtiğimizde zaman balıkçılığı 8 buçuk ay yapabilecek miyiz, Karadeniz'de kısılan hamsi av sezonunu biraz daha yayabilir miyiz, az yakalayan ve az kazanan balıkçılarımızı kazandırabilir miyiz?

Örnek vermek gerekirse sürdürülebilir olarak avlanan iki ülke dile getireceğim; Amerika ve Yeni Zelanda. Bu ülkeler yüzde 70 sürdürülebilir stoklarda avcılık yapıyorlar. Bunun sebebi çok iyi tedbir almış ve oto kontrolleri sağlamış olmalarıdır. Peki, Amerika ve yeni Zelanda bunu başarabilmişken neden biz bunları sağlayamıyoruz, neden bir ortak noktada birleşemiyoruz? Neden oto kontrolleri yapamıyoruz veya yeterli yapamıyoruz?

Bu konuda tüketici de idareci de balıkçı da suçludur. Çünkü biz ortak noktada kararlar alıp uygulamaya geçiyoruz, başarısızsa bu hepimizin başarısı, başarısızsa da hepimizin başarısızlığıdır.

Biz diyoruz ki günü değil yılları kurtaralım kendimizin, çocuklarımızın, torunlarımızın avcılık yapabileceği sürdürülebilir bir sistemi kurmak için gelin el ele verelim. Bölgesel balıkçılık tartışmalarını lütfen göz ardı etmeyin. Jurnalları tutarken dikkat edelim, çok doğru tutalım. Bizim kaynağımızı öğrenmek yapamadığımız stok tespitlerden dolayı tutmuş olduğumuz jurnallar la olacak. İstatistik bilgilere bakarak yeni bir avlama planı yapmamız lazım.

Benim hiç arzu etmediğim ama maa-lesef olan; işlevlik kazanan balıkçıların birbirlerini şikayet etmesidir. Düzgün çalışıp alınan kararlara uyan balıkçılarımızı bizim alkışlamamız lazım. Kural tanımayan avcılık yapanlara en ağır yaptırım getirecek uygulamaları hayata geçirmek lazım.

Bir ortak yol bulup bölgesel balıkçılık ve kota ile ilgili, toplantıları sıklaştırarak yol almamız gereklidir. yakaladığımız balıklarımızı reel fiyattan satarak bu sektörü karlı bir sektör haline getirebilirsek, balıkçılarımızın da refah payı yükselecek birikim yapabileceklerdir.

Benim inancım şu ki kotayı getirdiğimiz zaman, hem stoklarda iyileşmeler olacak, hem yakalanan balığın arz talep dengesi olduğundan para edecek, hem de fazla giderlerimiz olmayacaktır.

Görüşler:

- Kooperatiflere ve teknelere kota getirilerek özellikle karides avcılığında başarılı olabileceği, arz ve talep dengesi kurularak ekonomik olarak deniz ürünlerinden daha fazla kazanç sağlanabileceği düşünülmektedir.
- Kota sistemi getirildiği zaman denetim eksikliği olabileceğinden, illegal avcılığın artabileceğinden endişe edilmektedir.
- Tekne alımlarının büyükten küçüğe doğru yapılması ve bu alımlarla filonun en aktif avcılık yapan kısmının avcılıktan çekilmesiyle sürdürülebilirliğin sağlanabileceği ve kotaya gerek duyulmayacağı düşünülmektedir.
- Kota getirilmeden önce alt yapısının sağlam olması gerektiği ve sabit fiyatlarla satılan balıkların kazançlı bir sektör ürünü olması gerektiği düşünülmektedir.
- Kota uygulamaya geçtiği takdirde iskarta balık avcılığına dikkat edilmesi ve denetiminin çok sıkı olması gerektiği düşünülmektedir.
- Kota uygulamalarının orkinos kotası uygulamaları gibi karmaşık olmasından endişelenilmektedir.
- Kotaların bölgelere göre adaletsiz dağıtılmasından endişe duyulmaktadır.

Balıkçılık Yönetiminde Kıyı Balıkçılığı Uygulamaları ve Ülkemizde Uygulanabilirliği

Panel 3

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Yakup ERDEM

Panelistler: Osman DEMİRKOL, Selahattin POLAT
Yrd. Doç. Dr. Yakup ERDEM

Geleneksel balıkçılık atadan dededen gelen tekniklerle, av araçlarıyla ve geleneksel av sahalarında yapılan balıkçılıktır. Genellikle kapasitesi düşük sadece geçimlik bir miktar balık avlayan ve bunu yılın diğer zaman diliminde de geçimi için kullanan balıkçılar. Ülkemizin Samandağ'dan Hopa'ya kadar bütün kıyılarında ve iç sularda, göllerde, barajlarda, bu tarz avcılık yapan balıkçılarımız vardır. Bu balıkçılarımız da dünyada olduğu gibi, ülkemizin balık stoğunun yıpranmasından, çevresel etkenlerden, istilacı balık türlerinden ve başka pek çok faktörden etkileniyor. Diğer yandan av gücü arttıkça, tekneler daha hızlı daha kapasiteli oldukça, küçük sınıf balıkçı bu rekabete dayanmıyor. Zaten son 30 yılda küçük balıkçılık bir meslek olmaktan çıkmış, hemen hemen ikinci bir meslek haline gelmiştir. Özellikle Karadeniz'de, karada kazandığı parayı denize gömen bir grup insan kalmıştır, çünkü palamut sezonunu tutturamadıysa, kalkan sezonu hava ya da deniz gelmişse geri kalanlarla da geçinmenin imkânı yoktur. İşte bu durum geleneksel balıkçılığın kota konusunda da anlatıldığı gibi kollarını, ona belli hakların tanınması şeklinde dünyada çözüme kavuşmuştur. Ama ülkemizde bu konuda özel çalışmalar yapılmamış. Bazı genel çalışmalar küçük balıkçıyı koruma anlamında tedbir olarak sıralayabiliriz ama belirgin ve net hedefi kıyı balıkçıların korumak olan çalışmalar yok. Bu çalışmalar: derinlik yasakları, bölge yasakları, sadece küçük balıkçılığa izin verilen koruma alanları oluşturması gibi tedbirler. Biz balıkçımızı av araçlarıyla, av araçlarının özellikleriyle, yapılarıyla, cinsleriyle, yapılan yasal sınırlamalarla, yine küçük balıkçıyı belli bir düzene getirmeye onun hedefi olan balık stoklarını korumaya çalışıyoruz. Türkiye 3 ayrı deniz 78 ayrı iklime ve coğrafyaya sahip yer yer iç sularda da neredeyse deniz kıyı balıkçıların avladığı balık kadar balık avlanıyor. Biz küçük sınıf balıkçılığın bir meslek olarak varlığını sürdürmesi,

makul bir gelir elde etmesi onların hedeflediği stokların korunması, hatta geliştirilmesi çalışmalarına önem veriyoruz.

Selahattin POLAT

Kıyı balıkçıları olarak avlanmak kaydıyla denize çıkıyoruz, fakat yasak olan yerlerde yasak çalışan troller gündüz ve gece sabaha kadar çalışıp, bizleri de rahatsız ediyorlar. Şöyle ki; bizim elimizde devletimizin vermiş olduğu bir belge var, ruhsat var yasa dışı trollerin yok. Kıyıya geliyoruz sahil

güvenlik, polis, liman, şehir hatları, resimlerimizi çekiyor limana bildiriyor ve cezalandırıyor. Kanala çıkıyoruz gemi yolu deniyor orada da aynı şekilde ceza veriyor. Fakat yasadışı troller cezalandırılmıyor. Sabaha karşı çekilen trol balıkları ürkütüyor, o merayı bozuyor, bizde avlanabilmek için mecburen bazı yasak bölgelere girmek zorunda kalıyoruz. Yasak avcılıktan biz de rahatsızlık duyuyoruz ama trolere önlem alınması gerekiyor. Plakasız ve yetkisiz teknelerin denizden uzaklaştırılmasını istiyoruz. Biz yasal ve vicdanımız rahat bir şekilde avlanmak istiyoruz.

saydı. 15 Şubat ve 1 Mart en uygun dönemidir. Yumurtlama dönemidir. 1 Ocakta bırakan avcılarımız 1 Şubatta tekrar avcılığa dönüp yumurtalı dil balıklarını yakaladılar. Biz bu sürenin 1 Marta kadar uzatılmasını istiyoruz. Keşke daha iyi bir çalışma yapılsaydı. Bu kararların geçici kararlar olduğunu düşünüyorum. Farkındaysanız biz bölgemizde tebliğlerle ilgili sınırlamalar getirdiğimiz zaman gelinen nokta şu ki, yine balıkçılarımızla istişare ederek, uzatma ağlarının hem balığa hem de kendilerine zarar verdiğini bildiğimiz için sınırlandırma getirip, en azından verimli ve kaliteli balık almak istiyoruz.

Görüşler:

- Yasadışı troller kıyı balıkçıların istihsal alanlarını işgal ediyorlar. Bununla ilgili denetimin artırılması isteniyor.
- Cezaların özellikle büyük balıklar için daha fazla caydırıcı olması isteniyor.
- Işıklı avcılık yapan büyük balıklar kıyı balıkçıların avlanmasını engellediği düşünülüyor.
- Gırgır teknelerinin 24 m yasağına uyması isteniyor.

Nasıl Bir Balıkçılık Yönetimi İstiyoruz?

Balıkçılık tarihi incelendiğinde karasal ve denizel canlı kaynakları ne zaman bir çöküş sürecine girdi ise önlem alınma ihtiyacı duyulmuştur. Dünya tarımsal, balıkçılık ve gıda sorunlarını çözmek üzere 1945 yılında Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Organizasyonunun (FAO) kurulmuştur. Yoğun avcılık nedeniyle azalan balina türleri ve populasyonlarını korumak amacıyla 1946 yılında Uluslararası Balinaları Koruma Komisyonu (IWC) oluşturulmuştur.

Bu gelişmeleri, 1948'de ekosistemdeki canlıların yok olma tehlikesine karşı Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN)¹, 1952 yılında Akdeniz balıkçılığını düzenlemek amacıyla FAO²'ya bağlı Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM)³ ve 1956 yılında trollerle avlanarak yok olma eşliğine gelen deniz kaplumbağalarının korunması amacıyla Deniz Kaplumbağalarını Koruma Birliği'nin (STC)⁴ kuruluşu izlemiştir. 1963 yılında nesilleri tehdit altında olan yabani hayvan ve bitki türlerinin korunması için Uluslararası Nesli Tehdit Altındaki Türlerin Ticareti Konvansiyonu'nun (CITES)⁵ hazırlanması, 1969'da Uluslararası Atlantik Ton Balıklarının Koruma Komisyonu'nun (ICCAT)⁶ kurulması aklı gelen diğer örneklerdir. 1989 yılında Karadeniz, Akdeniz ve yakın Atlantik Sularında azalan deniz memelilerini korumak amacıyla ACCOBAMS⁷ anlaşması hazırlanmıştır. Bu örnekler yanında deniz kirliliğinin önlenmesi amacıyla çok sayıda uluslararası konvansiyon mevcuttur. Amaç, tüm tehditler karşısında kullanılmakta olan deniz alanlarında yaşayan canlı çeşitliliğini korumak, geliştirmek ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Türkiye, yukarıda değinilen kuruluşlar veya sözleşmelerden birçoğuna üye veya taraftır. Son 15 yıl içinde Avrupa Birliği (AB) üyeliği nedeniyle gündeme gelen Ortak Balıkçılık Politikası (OBP) gereklerini yerine getirmek, imzalanan biyo-çeşitlilik sözleşmesi nedeniyle sularımızda azalan tür çeşitliliğini korumak ve geliştirmek amacıyla deniz koruma alanları kurmak üzere balıkçılık yönetiminde radikal adımların atılması zorunludur.

Balıkçılığımızın geleceği, evrensel yönetim kurallarının ulusal deniz ve içsu alanlarında uygulanmasına bağlıdır. Bu konuda yönetim otoritesinden balıkçılara, araştırma kurumlarından sivil toplum örgütlerine kadar tüm paydaşlar bu konu ile ilgili olarak yeterince aydınlatılmalı, farkındalık yaratılmalı ve yaşanan sorunların çözümü için ortak akıl çerçevesinde kısa, orta ve uzun vadeli yönetim planları yapılmalı ve amaca ulaşabilmek üzere yol haritaları hazırlanmalıdır.

Nasıl Bir Yönetim Anlayışı Gereklidir?

Balık Stoklarının Yönetilmesi:

Avcılık faaliyetleri, türün üreme kapasitesine göre sınırlı bir şekilde yürütülmelidir. Av gücünün az olduğu dönemlerde sınırsız olduğu varsayılan stokları avlamak üzere av filosofunun kapasitenin karşılayacağından daha yüksek düzeye artırılması ne yazık ki uygulamada ters etki yapmıştır. Yapılan yatırımlardan beklenen gelir sağlanamamaktadır. Av gücünün makul düzeye çekilmemesi halinde gelecekte ümitli olmak mümkün değildir.

Avcılık faaliyetlerinin yeteri kadar kontrol edilememesi halinde stoklar çökebilir, balıkçılık ekonomik olmaktan çıkabilir. Tüketiciler dahil tüm paydaşların iyi bir balıkçılık yönetim sistemi için aşağıdaki konular üzerinde ortak kanaat oluşturmaları gerekir:

Stoklardan uzun vadede en yüksek sürdürülebilir ürünü sağlamak üzere stoktaki üremeyi garanti altına almak, (üreme büyüklüğüne gelmiş balıkları kesinlikle avlamamak, av araçlarında seçiciliği arttırmak, üreme zamanında avcılığı tamamen yasaklamak),

- Karlı bir endüstri için destekleme fonları oluşturmak,
- Avcılık fırsatlarını adil bir şekilde paylaşarak,
- Deniz kaynaklarını korumak (hedef dışı avcılığı azaltmak, avlanan balıkların ziyan edilmesini önlemek, kademeli olarak avlanan tüm balıkların karaya çıkarılmasını sağlamak),
- Merkeziyetçilikten bölgesel yönetim uygulamalarına geçmek,
- Daha etkin paydaş katılımıyla birlikte yönetim kararları almak ve uygulamak

Balıkçılık yönetimi girdi kontrolü, çıktı kontrolü veya her ikisinin birlikte uygulanması suretiyle gerçekleştirilebilir. Girdi kontrolü;

- Hangi teknenin hangi deniz ve alt deniz alanlarını kontrolü olarak av sahalarına giriş kurallarının belirlenmesi ve denetimi,

- Av kapasitesi ve tekne kullanımını sınırlamak üzere av gücü kontrollerini,

- Av aracı kullanımını ve av sezonu düzenlemeleri için teknik önlemlerin uygulanması ve denetlenmesi

konularını kapsar. Çıktı kontrolü ise başlıca belirli bir avcılık faaliyeti ile belirlenen toplam avlanabilir miktar üzerinden avlanması gereken miktarın sınırlandırılması ile ilgilidir. Kota uygulamaları ve kontrolü bu kapsamda gerçekleştirilir.

OBP bu amaçlara ulaşabilmek üzere farklı yönetim araçları ile birlikte çok yıllık planların hazırlanmasına ihtiyaç duymaktadır. >

Başarılı bir balıkçılık yönetimi için temel olarak veri, bilimsel tavsiye ve alınan kararların uygunluğu ve her balıkçı tarafından aynı, şekilde uygulandığının teyidinde yönelik et-

Prof. Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ

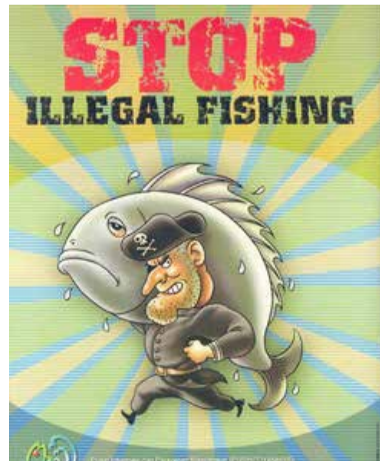
KTÜ Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi
ertug@ktu.edu.tr

kin bir denetim faaliyeti gereklidir.

Avcılığın Denetimi:

Ülkemizde su ürünleri teşkilatının kurulduğu 1970'li yıllardan beri denetim konusunda ne yazık ki kurumsal bir yapılanma gerçekleştirilememiştir. Başarılar kişisel düzeyde kalmış, denetleyenler çeşitli baskılarla karşılaşmış ve denetim birimleri olarak Sahil Güvenlik Teşkilatı ve Bakanlık görevlileri arasında uyumlu bir çalışma anlayışı içinde olamadıkları için yasadışı avcılığı önüne geçilememiştir. Balıkçılıkta ileri ülkelerde olduğu gibi amaç, yasadışı hedeflere ulaşabilmek üzere alınan önlemlerin uygulamaya ne seviyede aktarılabilirdiğini incelemek, kontrol sisteminin zayıf yönlerini bularak daha da güçlendirmektir. Örneğin OBP kurallarının uygulanmasını güçlendirebilmek amacıyla:

- Tahsis edilen miktarda balık avlanmasını sağlamak,
- Avlanma fırsatlarını yönetebilmek için gereken verileri toplamak,
- Her bir paydaş grubu ve yönetim otoritesinin rollerini belirlemek,
- Kuralların tüm ülke ve bölgeler için benzer yaptırımlarla tüm balıkçılar için uygulanmasını sağlamak,
- Ağdan sofraya kadar olan pazarlama sürecinde ürünlerin geriye dönük izlenmesi amacıyla bir sistem oluşturmak.

Günümüzde en güncel konu balıkçılıkta yasadışı, raporlanmamış ve avcılığı düzenlenmemiş (IUU)⁸

8- IUU: Illegal, Unreported, Unregulated

uygulamalara karşı mücadele etmektir. Ülkemizde üç konu da önemli boyutta tehlike arz etmektedir.

Ruhsatlı teknelerin avcılığın veya avlanma yöntemlerinin tamamen yasak olduğu yerlerde avlanması yanında ruhsatsız teknelerin örneğin Marmara Denizinde yasadışı trolcülük yapmaları, ihbarlara rağmen önüne geçilememesi, av sahalarının bu tehditler karşısında korunamaması bilinen bir gerçektir. Avlanan ürünlerin tam olarak bildirilmemesi sektörde eksik veya yanlış verilere göre karar alınması sonucunu doğurmaktadır. Örneğin, çaça ve kaya balıkları gibi türlerde en küçük avlanma boyu uygulaması bile olmadan avcılığın sürdürülmesi önemli zayıflıklardandır. Avcılığı düzenlenen türlerin avcılığının bile denetlenememesi, yasadışı avcılığı teşvik eder niteliktedir. Bu nedenle yasalara uygun olarak çalışan balıkçı ile yasadışı avlanan balıkçılar aynı kefeye koyulmakta, bundan dürüst çalışanlar zarar görmekte, haksız rekabet yaratılmaktadır. Bu nedenle daha etkili bir denetim sistemi gereklidir. Bunun yanında dürüst çalışanı ödüllendirecek, yasadışı çalışanları cezalandıracak bir sistem oluşturulmalıdır. Örneğin, balıkçı gemileri için beyaz, gri ve kara listelerin oluşturulması ve ilanı, kara listeye giren ve yasadışı avcılıkta ısrar eden gemiler için av sezonunda bir süre avcılığın kısıtlanması caydırıcılık sağlayabilir, beyaz listeye dahil olma arzusunu teşvik edebilir.

Uluslararası İlişkiler:

Mevcut av filosu kaynak kapasitemizin üzerindedir. Bunun yanında işleme sektörü de geçmişteki av kapasitesi göz önünde tutularak önemli bir gelişme göstermiştir. Ancak, av miktarı düştükçe yapılan bu yatırımlardan beklenen yarar sağlanamamaktadır. Bu nedenle, diğer ülkelerle balıkçılık anlaşmaları yaparak av gücünün kısmen bu ülkelere yönlendirilmesi gemilerin gelirlerini arttıracak, istihdam artışı sağlayacak ve işleme sektörünün hammadde bulma olanaklarını arttıracaktır.

Günümüzde Gürcistan'da uygulanan balıkçılık bu açıdan iyi irdelenmelidir;

• Av gücü transferi

Şeklen olumlu, ekosistem zararı ba-

kımından olumsuz bir uygulamadır. Gürcistan'da avlanan hamsi stokunun Karadeniz'de avlanılan stoktan ayrı tutulması düşünülemez. Göç eden aynı stok ekolojik nedenlerle o bölgede daha uzun süre kalmakta, özellikle Abhazya bölgesinde 7 cm boy sınırlamasıyla birlikte yoğun bir şekilde avlanmakta ve işlenmektedir. Türk balıkçı gemiler için izin verilirken (avcılık, seyrü-sefer), ülkemizdeki boy sınırlamasına uyma zorunluluğu getirilmeli, bu konuda Gürcistan merkezi yönetimi, Acaristan ve Abhazya eyalet yöneticileri ile temaslarda bulunulmalıdır.

• Hammadde temini

Genel olarak seçilmiş iri hamsi balıklarının en önemli alıcısı Türkiye'dir. Küçükler ise o bölgede kurulan işleme tesislerinde balık unu ve yağı olarak işlenmektedir.

• İstihdam olanakları

Avcılık süresinin kısa sürdüğü son yıllarda orada avlanma izni olan gemiler ve çalışan ekip bakımından istihdam sağlandığı söylenebilir. Avlananların ülkemize transferi de kısmen iş ve istihdam hacmini arttırmıştır.

• Ekosistemin korunması

Göç eden aynı stokun daha dar bir av sahasında, daha az koruma önlemleri ile sömürülmesi hamsi stokları üzerinde çok zararlı etki yaratmaktadır. İkili ilişkiler yoluyla çözüm aranması zorunludur.

Pazarın Organizasyonu

Üyesi olmak için beklediğimiz AB'inde OBP pazarlamada ortak önlemlerin alınması ve uygulanmasına özel bir önem vermektedir. Amaç; pazarlama yer alan aktörlerin rollerini güçlendirmek, üreticilerin kaynakları sürdürülebilir bir şekilde kullanmasını sağlamak, avlananların pazarda en iyi değeri bulmasını temin etmektedir. Bunun yanında tüketiciler için sürekli ve standart bir maliyet ve kalitede ürün sağlanması hedeflenmektedir. Pazarda satılan ürün hakkında tüketiciye menşei ve diğer kalite bilgileri de sunulmaktadır. Pazar organizasyonunda 5 temel alan dikkate alınmaktadır; sektörün organizasyonu, pazarlama standartları, tüketici bilgileri, rekabet kuralları ve pazarın denetlenmesi.

Destekleme fonlarının oluşturulması

Devamı Sayfa » 11'de

1- International Union for Conservation of Nature

2- United Nations Food and Agricultural Organisation

3- General Fisheries Commission for the Mediterranean

4- Sea Turtle Conservancy

5- Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

6- International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas

7- Agreement on the Conservation of Cetaceans in the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic

Bazı Yunus Caydırıcı Cihazların Yunusları Uzatma Ağlarından Uzak Tutmadaki Etkinliğinin Belirlenmesi Test Çalışması Sona Erdi

Sonuç Raporundan Bazı Bölümler Aşağıda İletilmiştir.

GİRİŞ

Son yıllarda pek çok bölgede balıkların yunuslardan şikâyeti giderek artmış, mağdur olan kıyı balıkçılarından gerek Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'ne gerekse Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği'ne sorunun çözümü için pek çok müracaat ve şikâyet gelmiştir. Sahada yapılan gözlemlerde yunusların ağlara ve avlanan ürüne verdiği zararın dayanılmaz boyutlara ulaştığı görülmektedir. Pek çok yerde balıkçıların yunus zararları nedeniyle denize ağ atmadığı için geçim sıkıntısına girmiş, neredeyse çoğu mesleği terk etmiştir. Ayrıca son 15 yılda balıkçıların yunusların aşırı çoğaldığı ve bir kısmının avlanarak azaltılması gerektiği yönündeki iddiaları sık sık dile getirmiştir. Yunusların aşırı çoğaldığını destekleyen herhangi bir bilimsel veri olmaması ve mevcut bilimsel çalışmaların yunuslardan kaynaklanan zararları engellemek için kesin bir çare içermemesi kurumları da bu konuda hareketsiz kılmiştir.

Yunusların balıkçılık faaliyetleriyle etkileşimi konusuna vakıf olan ve sorun üzerine çalışmalar yapan bilim adamları araştırmalarını daha çok yunus ölümlerinin engellenmesi üzerine kurguladığı için kıyı balıkçısının mağduriyeti yönünden bugüne kadar bir çözüm üretilmemiştir. Balıkçılığın sorunları ve çözümü konusunda Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği tarafından yapılan çalıştay ve sempozyumlarda bu sorunun sıkça dile getirilmesi üzerine, doğrudan yunusları balık ağlarından uzak tutacak cihaz belirlemeyi amaçlayan bu test çalışması Sinop Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi öğretim üyesi hocamız Yrd. Doç. Dr. Yakup ERDEM tarafından Sür-Koop'a sunulmuştur. Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği nispeten uzun süren proje değerlendirme aşamalarını beklemeden hızlıca sonuca ulaşmak için ihtiyaç duyulan malzemenin Merkez Birlik tarafından sağlanmasını önermiştir. Böylece etkin pinger cihazı tespitine yönelik test çalışması başlatılmıştır.

Bu çalışma kıyı balıkçıların yunuslardan kaynaklanan zararlarının giderilmesi açısından yunusları sade ve fanyalı uzatma ağlarından uzak tutmak amacıyla kullanılacak işe yarar bir pinger modeli belirlenmesi için yapılmıştır.

2- Test Materyalleri ve Yöntemi

Test için AQUAmark 210 ve STM Products DDD03H marka ve model cihazlar seçilmiş bu iki farklı cihaz ile toplam 55 gün gün çalışma yapılmıştır.

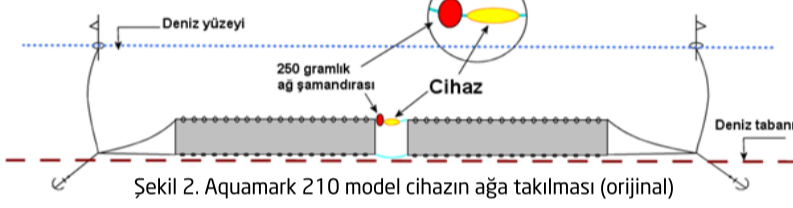
İskoçya Okyanus Enstitüsü tara-

findan test için tercih ettiğimiz cihazların ses etki mesafeleri ölçülmüş ve kullandığımız iki modelin etki mesafesi en yüksek olarak belirlenmiştir (Northridge 2011).

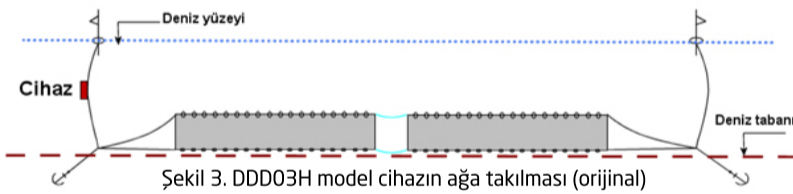
AQUAmark 210 cihazından üç adet alınmış ve 55 gün süreyle denemelerde kullanılmıştır.

Cihazın aktif olup olmadığı ıslakken dışarıdan duyulan ses ile belirlenmektedir. Kullanımı mantar yakaya bağlama biçimindedir (Şekil 2), 200 m çapta bir alanda ses etkili olduğu bildirilmektedir. Her 50 ile 300 ms zaman aralığında 5 ile 160 kHz arasında frekans ve 150 dB şiddetinde ses yayınlamaktadır. Bataryası cihazın içerisine gömülmüş durumdadır ve sürekli yayın yaptığında 8 ay, tipik balıkçılık sezonunda kullanıldığında iki yıla kadar dayanmaktadır. Bataryasının şarj ve değişim olanağı yoktur.

AQUAmark 210

STM Products DDD03H tipi cihazdan üç adet alınarak deneme başından sonuna kullanılmıştır. İslanlığında çok çeşitli melodiyeye sahip ses yayan bu cihazın bataryası 40 saat kullanımdan sonra şarj edilmektedir. Şarj tamamlandığında çıkan ses ile kullanıcı uyarılmaktadır. Cihazın frekansı 5-500 kHz arasında olup rastgele salınım yapmaktadır. Ağ başı şamandıra halatına bağlanarak kullanılmaktadır (Şekil 3).

20 Nisan 2015 - 14 Haziran 2015 tarihleri arasında AQUAmark 210 model cihaz ile 60, DDD03H model cihazla 55 kez deneme yapılmıştır. Her iki model cihazla yapılan 10'ar denemede her iki model cihazdan üç adeti 500 m uzunluğunda ağa monte edilerek kullanılmış, daha sonra cihazlar 2+1 şeklinde ayrılarak iki farklı balıkçı tarafından denemesi sağlanmıştır.

Barbunya ve mezgıt avcılığında kullanılan sabit ağlar denizde genellikle 18 ile 20 saat arasında bırakılmış, gece ser kaldır biçiminde kullanılan ve yörede "patırma ağ" olarak isimlendirilen ağlar ise denize serildikten sonra ışık ve gürültü yapılarak balıklar ağa vurdurulduktan hemen sonra toplanmıştır. Ağlar toplandıktan sonra herhangi bir zarar olup olmadığı kontrol edilmiş ve av miktarıyla birlikte kayıt altına alınmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Pinger Takılan Ağlarda Av Verimi

Testler süresince 10 paket ağ ile avlanan

balık miktarı 10 kg 40 kg arasında değişmiş 1 paket ağ (yaklaşık 100 m) için av miktarı ortalama 2.5 kg olarak belirlenmiştir. Cihaz takılan ve takılmayan ağlar arasında farklı bir avcılık tespit edilmemiştir. Av miktarının daha çok ağın serildiği yer, rüzgar yönü ve şiddeti, akıntı durumu gibi faktörlerle değiştiği gözlenmiştir. Yapılan değerlendirmelerde yunus caydırıcı cihaz kullanımının avlanan balık miktarı ve balık türü üzerinde olumsuz etkisi görülmemiştir.

Cihazlarla yapılan görsel testlerde balıkların davranışında olumsuz bir etkisi görülmemiştir. Şekil 4 ve 5'de sudaki cihaz ve etrafındaki balıklar görülmektedir.

2.2- Pinger Kullanılan Ağlarda Yunus Hasarı

Pinger takılan ve takılmayan ağlarla yürütülen toplam 115 av operas-

yonunda elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

AQUAmark 210 cihazı takılmış, kullanım kılavuzunda önerilenden daha uzun ağlarda üç kez cihaza yakın noktalarda, beş kez daha uzak noktalarda hasar gözlenmiştir. Bir adet cihaz takılmış gece ser - kaldır biçiminde kullanılan 250 m ağda cihazın yakın mesafesinde bir kez hasar gözlenmiştir. Bu gözlemlerin sonucunda AQUAmark 210 model cihazın kulla-

nım klavuzunda belirttiği gibi ancak kendisinden 100 m uzağa kadar etkili olduğu, daha uzak mesafede çoğunlukla caydırıcılık sağlamadığı söylenebilir. Ayrıca cihazın etki alanında gözlenen zararın AQUAmark 210 model cihazın gelecekteki performansı konusunda dikkatli olunması gerektiğini ortaya koymuştur.

Şekil 4. Çalışır durumdaki cihaz ve etrafındaki balıklar

Şekil 5. Cihaz ve etrafındaki kefal ve gümüş balıkları

DDD03H model cihaz ile yapılan denemelerde önce cihaz için önerildiği şekilde 300 m'lik koruma mesafesine uygun olarak toplam 500 m uzunluğunda ağ ile iki cihaz kullanılmış, daha sonra ağ sayısı 1000-1200 m ye çıkartılmıştır. Diğer cihaz tek başına 500 m uzunluğunda bir ağa takılarak ayrıca denemiştir. 22 Nisan -15 Haziran arasındaki 55 günde önerilenden daha uzun ağ kullanılmış olmasına rağmen sadece bir kez (13 Haziran 2015 - Sinop Adabaşı mevki) ağda bir kaç parça hasar gözlenmiştir. Testlerin sonuna yaklaştığı için takiplerin zayıfladığı bir döneme denk gelen bu hasarın yunuslar tarafından oluşturulduğuna dair net bulgu yoktur. Fakat yırtığın boyutu ve şekli itibarıyla su samuru, vatoz veya takılma yırtığından çok yunuslar tarafından oluşturulan kopmalara benzemektedir.

Tüm testler süresince DDD03H model cihaz kendisinden beklenen ve firmanın vadettiğinden üstün bir performans sergilemesi ümitlenmemize neden olmuştur. Cihaz kullanılmaya başlandıktan sonra balıkçılar cihazın suda olduğu bölgeye hiç yunus yaklaşmadığını gözlemiş ve o çevreye ağ kurmuştur. Böylece yaklaşık iki ay boyunca iki adet cihaz ile 5 ile 10 arasında değişen balıkçının ağları hasardan korunmuştur.

Bölgesel korumayı genişletmek amacıyla cihazların iki adedi bir balıkçıda, bir adedi diğer bir balıkçıda olacak şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Yunus korkusu nedeniyle denize ağ atamayan balıkçılar bu dönemde yeniden ağ atmaya başlamış ve iyi bir sezon geçirmiştir. Fakat ağlar hep aynı bölgeye atıldığı için balıkçıların birbirini engelleme olasılığı ortaya çıkmıştır.

Denemeler süresince özellikle kıyılarda barbunya avcılığı yapan ve cihaz kullanmayan balıkçıların ağları sık sık yunuslar tarafından tamamen tahrip edilmiştir. Zaman zaman cihazlar bir balıkçıdan alınarak diğer bir balıkçıya verilmiş, öncesinde cihaz kullanan balıkçı rehavete kapılıp ağlarını korumasız denize bıraktığında her seferinde yunuslar tarafından ağları parçalanmıştır.

Sonuç Ve Öneriler

Her iki model cihazları ile yapılan test çalışmalarında pingerlerin balıkları olumsuz etkilemediği, ağa yakalanan balık miktarında ve avlanan balık türlerinde bir değişikliğe neden olmadığı belirlenmiştir. Hem av kayıtları hem de görsel testler bu yargıyı desteklemektedir.

Genel olarak her iki model yunus caydırıcı cihaz yunusları ağlardan uzak tutmada da etkili olmuştur. Çevrede yunus gözlenirken cihazlar suya salındığında yunusların hızla sahaya terk ettikleri defalarca gözlenmiştir.

Şekil 6. Test çalışmalarından bir görüntü

Her iki cihazın gelecekte nasıl bir performans sergileyecekleri bilinmemektedir. Yunusların alışıma ihtimali her zaman vardır. Test çalışmalarında cihazların etki alanı içerisinde muallak noktaları olsa da çok seyrek yunus zararı gözlenmiş olması gelecekte dikkatli olunması konusunda bize bir işaretir.

AQUAmark 210'ın koruyuculuk mesafesi daha dar olup cihazdan itibaren 100 metredir. Bu nedenle iki ağın ortasına bağlanarak sadece 200 m ağı koruyabilmektedir. Şimdiye kadar yunusların zaman zaman (%8.3) bu cihaza çok yaklaşabildikleri ve ağa zarar verdikleri gözlenmiştir. Cihaz kompakt yapıda, basınca dayanıklı (200m) ve su geçirmezdir. Firma tarafından verilen bilgiye göre batarya süresi bir seneyi bulmaktadır. Cihaz makul performansa sahip olup tavsiye edilebilir.

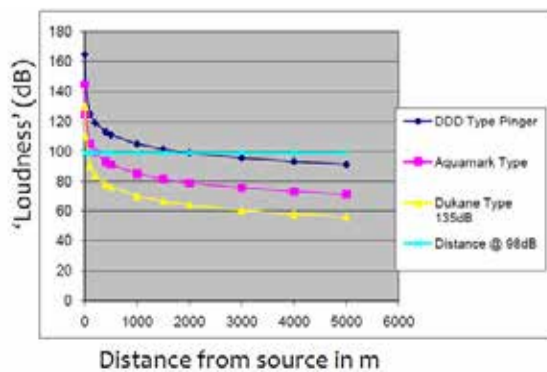
DDD03H model cihaz ise üreticisi tarafından 150 metre yarıçapında bir alanı koruduğu bildirilmesine rağmen bunun üç katı bir alanda koruyucu olduğu belirlenmiştir. Bir sefer hariç (%1.8) yaklaşık 2 km etrafındaki ağlarda da zarar gözlenmemiştir. 200 m derinliğe kadar basında dayanıklı bu cihazın şamandıra halatına bağlanıyor olması büyük kolaylık sağlamakla birlikte ağ başındaki şamandıraya bağlayarak etki alanının yarısı kullanılamamaktadır. Bu nedenle cihazın örneğin 6 paket ağın üçüncüsü ile dördüncüsü arasına bir yüzdürücüyle birlikte bağlanması daha etkin kullanımını sağlayabilecektir. Bu çalışma sonucunda cihaz yüksek performanslı bulunmuş olup balıkçıya şiddetle tavsiye edilebilir.

Test çalışmaları süresince cihazın cihazları yanlış kullanmaya meyilli olduğu belirlenmiştir. Balıkçı mutlaka cihazın nereye ve nasıl bağlanacağı, ağ atıp kaldırılırken nelere dikkat edeceği konusunda uyarılması gerekir.

Yunuslar ağlara büyük ölçüde zarar verdiği için balıkçılar genel olarak denize bir daha ağ atmamaktadır. Yedek ağ olan, bazı balıkçılar belirli süre sonra bir kez daha denize ağ atmaya cesaret etmekte, fakat zarar görüp korunması gereken kalkan balığı avcılığına dönmekte veya hiç ağ atmamaktadır. Bu ve benzeri gözlemler kıyı balıkçılığının neredeyse meslek olmaktan çıktığını göstermektedir. Deniz seven bazı balıkçılar sadece palamut ve kalkan avcılığı için tekne ve ağlarını muhafaza etmektedir. Bunun dışında kalanlar ruhsatlarını denizel kaynaklara saygı duyma ve sahip çıkmada yönünden daha zayıf olan meslek dışı kişilere satmaktadır.

Mesleğin, daha da önemlisi denizel kaynakların sürdürülebilirliğinin korunması için mutlaka bu tür cihazlar devlet desteğiyle balıkçılara kazandırılmalıdır. Atıl durumdaki tekne ve ağları yeniden avcılığa başlatmamak için desteğin aktif balıkçılık yapan, kooperatiflere düzenli balık veren kıyı balıkçılarıyla sınırlandırılması yararlı olabilir.

Cihazların temininde firmaların ilgisizliği nedeniyle büyük zorluk çekilmektedir. Satın almak isteyen balıkçıların çoğu firmaların ilgisizliğinden şikâyet etmektedir. Bu nedenle mutlaka cihazların ülkemizde üretilmesinin de destekleme kapsamına alınması yararlı olacaktır.

Şekil 1. Kullanılan cihazların ses şiddetlerinin eriştiği mesafe

Balıkçılık yönetiminde yeni önlemlerin alınması ve uygulanması için destekleme fonlarının oluşturulması zorunludur. Örneğin, AB gerek filonun azaltılması ve gerekse teknik önlemlerin değiştirilmesinden doğan yükümlülüklerden dolayı balıkçılara yardım edilmesi amacıyla farklı fonlar oluşturularak üye ülkelere azımsanmayacak destekler vermiştir. Aday ülke olarak uyum sağlamaya çalıştığımız OBP gereksinmelerinin karşılanması amacıyla ülkemize destek vermeden radikal değişiklikler yapılmasını beklemek adil değildir. Balıkçılık yönetiminde uyum için eksikliklerin giderilmesinde yaşanan gecikmelerin önemli bir nedeni de budur. Örneğin, AB eski destekleme fonları ve çok yıllık program destekleri yerine daha güncel bir fonla sorunların çözümünü kolaylaştırmaktadır. 2014-2020 yılları arasında kullanılması hedeflenen Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu ile aşağıdaki hususlar amaçlanmıştır;

- Sürdürülebilir avcılığa geçiş sürecinde balıkçılara destek vermek,
- Kıyı toplumlarına ekonomilerini çeşitlendirmede yardımcı olmak,
- Yeni iş olanakları yaratacak ve AB kıyı kesimlerinde yaşam kalitesini arttıracak projelere finans sağlamak,
- Başvuran ihtiyaç sahiplerine finans sağlamayı kolaylaştırmak

Danışma Kurulları

Diğer ülkelerde balıkçılık yönetiminin ana unsurları olan danışma kurullarının önemi ve işleyiş şekli ülkemizde yeterince anlaşılabilmiştir. Danışma kurulları bilimsel ve teknik

bilgiler çerçevesinde kararlar alan ana yönlendirici paydaş organizasyonlarıdır. AB içinde de Komisyona ve üye ülkelere balıkçılık yönetimi ile ilgili hususlarda tavsiyeler yapan önemli bir paydaştır. Kaynakların korunması ve yönetim kararlarında sosyo-ekonomik açıdan tavsiyelerin üretilmesi, getirilen kurulların basitleştirilmesi bu kurulların ana görevleri arasındadır. Bu kurulların çalışmaları aynı zamanda balıkçılık yönetiminin bölgeselleştirilmesi anlamına gelmektedir. Koruma amaçlı veri üretmek ve koruma önlemleri geliştirmekle yükümlüdürler. Bu nedenle ihtiyaç duyulan bilimsel desteği, bilimsel komiteler vasıtasıyla sağlamaktadır. Baltık Denizi, Üçüncü Ülkeler (Uzun Mesafe), Akdeniz, Kuzey Denizi, Kuzey-batı Denizleri, Pelajik Stoklar, Güney Denizleri ve Güney-batı Denizleri olarak 7 adet danışma kurullarına AB Komisyonu tarafından yakın bir gelecekte Karadeniz, Yettiştiricilik ve Pazar ve Dış Bölgeler Danışma Kurullarının oluşturulması öngörülmektedir.

Danışma kurulları balıkçılık endüstrisi ve diğer ilgi gruplarından sırasıyla %60 ve %40 oranında seçilen genel kurul ve yönetim kurulu

temsilcilerinden oluşmaktadır. Çalışmaları AB tarafından finanse edilmektedir.

Ülkemizde de çalışma temsil ve çalışma esasları belirlenmiş, özel bütçesi olan danışma ve bilim kurullarına ihtiyaç vardır. Denizlerimizin farklı ekosistem, biyoçeşitlilik ve oşinografik özellik taşıyıcıları, bölgesel nitelik taşıyan danışma kurullarının oluşumunu gerektirmektedir.

Sonuç

Mevcut yönetim ve kaynak kullanım şekliyle balıkçılığımızın gelişmesini beklemek mümkün değildir. Gerekli önlemlerin alınmaması veya geciktirilmesi halinde gelecekte durum daha da kötü olacaktır. Bu nedenle, daha gelişmiş ve bilimsel esaslara dayalı bir balıkçılık yönetimi için Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yeni bir yönetim şekli için (gerekirse) yeni bir tarama süreci başlatarak merkez ve taşra kuruluşlarında yasal ve yapısal eksikliklerini belirlemeli, teknik eleman havuzunu gözden geçirerek sayısal ve kalite olarak kapasite artırımına gitmelidir.

Bağlı enstitü ve üniversitelerden çalışma grupları oluşturularak geleceğin bilimsel komite ve danışma kurullarına yönelik çalışmalar başlatılmalıdır.

Uygulamadaki en önemli paydaş konumundaki kooperatifler yasalı değiştirilerek finansal ve idari açıdan güçlendirilmeli, üretimden pazarlamaya kadar geçen süreçte aktif olarak yer almalarını önleyen sorunlar giderilmelidir. Liman ve barınaklarda kooperatiflerin gelişmesini sağlayacak satış ve mezar yerleri ile yerel

soğuk depolama imkanları sağlanmalıdır.

Doğru av istatistiklerinin toplanmasını engelleyen önemli sorunların başında KDV oranının yüksekliği gelmektedir. KDV'nin %1 düzeyine çekilmesi bu sorunu çözebilir. Ayrıca, veri akışını engelleyen sorunlar her aşamada incelenip çözümlenmelidir. Geçmiş bilinmeden gelecek planlanamaz.

Yıllarca AB destekleriyle tamamlanmış balıkçılık yönetimine ilişkin çeşitli teknik danışmanlık ve eşleştirme projeleri sonunda yapılan tavsiyeler hızla yerine getirilmeli, balıkçılığımızın geleceği daha evrensel yöntemlerle şekillendirilmelidir.

Her yönetim kararı öncesinde paydaş katılımı ve ortak akıl üretme prensibi ön planda tutulmalıdır.

Bakanlık farklı bir yapıda, aktif, mobilize bir denetim ekibi kurmalı, IUU ile mücadelede başarılı olmalıdır. Yasadışı avcılık için gerekirse Deniz Kuvvetleri Komutanlığı da devreye sokularak, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Deniz Polisi ekipleri ile Gümrük Bakanlığı deniz ekiplerinden de yararlanılmalıdır. Denetimler sırasında izleme amacıyla örnekler alınıp incelenmek üzere en yakın Bakanlık birimi laboratuvarına gönderilmelidir.

Stok parametrelerinin elde edilmesine yönelik balıkçılık veri toplama tebliği hazırlanmalı ve yürürlüğe sokulmalıdır.

Balıkçılık yönetimi için kamu paydaşları ile de uyumlu çalışılmalı, kıyı alanları yönetiminde sektör hakları savunulmalıdır. 🐟

HİKAYE

Garip Balıkçı

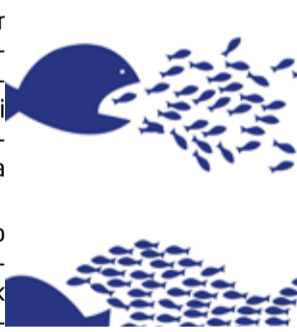

Bir zamanlar şirin bir köyde garip bir balıkçı yaşamış. Balıkçı bir sabah oltasını ve balık sepetini alarak nehir kenarına alabalık tutmaya gitmiş.

Gün boyu garip balıkçının arkadaşları bir tane bile balık yakalayamazken garip balıkçı "ya nasip" diyerek oltasını atmış. Kısa bir süre sonra oltasına büyük bir balık gelmiş; ama adam balığı iğneden kurtarmış ve kendi kendine "olmadı" diyerek balığı nehre bırakmış. Kısa bir süre sonra ondan daha büyük bir balık yakalamış ama yine "olmadı" diyerek, balığı suya bırakmış.

Çevresindeki kişilerin şaşkın ve alaycı bakışları arasında kü-

"Birlikten Kuvvet Doğar"

çük bir balık daha yakalamış.

Çevresindekiler, "Büyükleri beğenmediğine göre bunu hiç tutmaz, hemen suya atar." diye düşünmüşler.

Oysa adam, balığı iğneden kurtardıktan sonra "Oh be!" diyerek sepetine

atmış. Adamın bu garip tavırlarına şaşırarak balıkçılardan biri dayanmamış ve sormuş:

- "Arkadaş, büyük balıkları suya geri atıyorsun; ama küçük balığı sevinçle sepetine koyuyorsun. Bunun anlamı nedir?"

Adam, tebessümlü cevaplamış:

- "Evet, balıklar büyük; ama benim sepetim küçük. Ben sepetime uygun balıkları yakalamalıyım."

Hamsi Kaygana

Gerekli Malzemeler

- 100 gr. hamsi (kılıçığı alınmış)
- 4 yaprak pazı
- 1-2 yaprak karalahana
- 1 adet pırasa
- 7-8 dal maydanoz
- 3 adet yumurta
- 3 yemek kaşığı un
- 4 yemek kaşığı mısır unu
- 1 çay bardağı sıvıyağ
- Tuz
- Karabiber
- Pul biber
- Pazı, karalahana, pırasa, ve mayda-

nozu ince ince doğrayın.

Pırasaları tuz ile beraber elinizle ovalayarak yumuşatın, karalahana yapraklarını sıcak suda 1-2 dakika bekletip acı suyundan kurtulun.

Doğradığınız malzemeleri derin bir kaba alın, içine yumurta, un, mısır unu, baharatları ekleyin ve karıştırın. Sıvıyağın yarısını malzemelerin içine ekleyin.

Son olarak içerisine ayıklanmış hamsileri ilave edin ve karıştırın.

Isıttığınız tavaya yağ kalan yarısını ekleyin, yağ ısınca hazırladığınız

malzemeyi tavaya yayın.

Kaygananın tabanı tamamen piştiğinde bir tabak yardımıyla ters yüz ederek kaygananın üst tarafını da pişirin.

Sıcak servis edin.

Bunları Biliyor Muydunuz?

• **Markası ne olursa olsun birçok rujda balık pulu kullanılmaktadır.**

• **Bazı balıklar ağızlarını açmadan tat alabilmektedir.**

• **Ringa balıkları gaz çıkartarak iletişim kurabilmektedirler.**

• **Japon balıklarının göz kapağı olmadığı için gözlerini kapatamazlar.**

• **Çipura gibi bazı balık türlerinin hayatları boyunca cinsiyet değiştirdikleri bilinmektedir.**

• **Köpekbalıkları saldırılarında yılda 12 kişi hayatını kaybederken, 1 saatte 11,417 köpekbalığı öldürülmektedir.**

• **Kutup ayıları ile beslenen Grönland köpek balıklarının 200 yıl yaşadıkları bilinmektedir.**

• **Kirpi balıkları 30 insanı öldürebilecek kadar zehre sahiptir.**

Gazetemize
Reklam
Verebilirsiniz!

Detaylı Bilgi İçin

0312 419 22 88
www.surkoop.com

Adana Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifler Birliği

Birliğimiz bölgemizde Su ürünleri faaliyetinde bulunana 7 kooperatifin bir araya gelerek birlik oluşturma kararından sonra 17.03.2005 tarihinde resmi olarak faaliyete geçmiş olup çalışmalarını sürdürmektedir.

Bugün itibarıyla bölgemizde son 2 yıl içinde kurulan su ürünleri kooperatifleri ile sayımız 14'e ulaşmış olup bunlardan 8 adet kooperatif birliğimizin ortağıdır. Diğerlerinin de birliğimize ortak olmaları hususunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Birliğimizi oluşturan kooperatiflerimizden 2'si bölgemizde denize sahile olan 2 şirin ilçemizden biri Karataş İlçemiz de olup, diğeri Yumurtalık ilçemizde faaliyette bulunmaktadır. Doğu Akdeniz'in en büyük ve en güçlü filosunu barındıran ve modern bir tesise sahip barınağı işletmekte olan Karataş Su Ürünleri Kooperatifimizin 200 ortağı diğer Yumurtalık ilçemizdeki balıkçı barınağını işletmekte olan Yumurtalık Merkez Su Ürünleri Kooperatifimizin 100 ortağı bulunmaktadır. Bölgemizde bulunan 4 lagünün işletmeciliğini yapmakta olan diğer 6 kooperatifimizin de 300 civarında ortağı olmak üzere bölgemiz birliğini oluşturan 8 kooperatifimizle 600 ortağımıza hizmet verme gayreti içerisinde faaliyette bulunmaktayız.

Kurulduğu günden bugüne dek ekonomik ve yasal yaptırım gücü olmayan kooperatiflerimiz ve üst birliklerimiz tüm çabalarımıza rağmen ortaklarımıza istenilen hizmeti üretme ve sorunlarını çözme düzeyine ulaşamamaktayız.

Ülkemizde eskilerden beri uygulanmakta olan ekonomik politikalar sonucunda zaten kuruluşlarında ancak küçük sermaye ortaklığı ile oluşturulan kooperatiflerimiz kuruluş amaçları doğrultusunda balıkçılarımızın ürettikleri balığı işleyerek muhafaza edecek pazarlayabilecek gerekli alt yapı tesisleri ve işletme sermayesine sahip olamamaları nedeniyle gerekli faaliyet ve varlığı gösterememektedirler. Bu durum yasal yaptırım ve bağlayıcı gücü olmayan kooperatif ve üst birlikleri daha zor hale düşürmekte, sadece yaşama ve ayakta kalma savaşı vermektedirler.

Bugün Ülkemizde Ticari faaliyette bulunan tüm şirket türleri yaptıkları faaliyet netice-

sinde elde ettikleri net kar üzerinden vergi öderken balıkçı barınağı işleten Su ürünleri Kooperatiflerimiz her nedense "yaptıkları ciro" üzerinden %10 vergi ödemektedirler.

Bu durum zaten zor durumda olan kooperatiflerimizi kayıt dışılığa, borç batağına itmekte ve işletmecilik yapamaz hale getirmektedir.

Aynı şekilde bizler gibi gıda sektöründe faaliyette bulunan diğer sektörlerde %1 KDV uygulaması yapılırken aynı gıda sektörü faaliyetinde bulunan balıkçılıkta uygulanan % 8 KDV uygulaması anlamakta zorlanmaktayız.

Kooperatiflerimiz ve üst birliklerimiz için yaşamsal önemi olan diğer bir hususta: ülkemizde tüm meslek gruplarından herhangi birisinde faaliyette bulunmak isteyenler mutlaka ilgili meslek kuruluşlarına üye olup kayıt yaptıрма ve izin alma zorunluluğu bulunurken balıkçılık yapanlardan kooperatif ve üst birliklere üye olma ve izin alma mecburiyeti bulunmamaktadır. Bütün bu olumsuzluk ve imkânsızlıklar içerisinde hem hayatta kalma savaşı ve hem de

ortaklarına hizmet verip sorunlarını çözebilme gayreti içerisinde olan kooperatif ve üst birliklerimizin istenilen düzeyde başarılı olmadığı gerçeğini kabul ediyor olmamıza rağmen umudumuz ve gayretlerimizi kaybetmeden:

1-) Başta TBMM'de beklemekte olan Su Ürünleri Kanununun biran önce görüşülüp yasalaşması hususunda

2-) Balıkçı barınağı işleten kooperatiflerden ciro üzerinden alınan %10'luk verginin kaldırılması hususunda

3-) Balıkçılıkta uygulanan %8 KDV oranının tavukçuluk, ekmek vb. gıda sektöründe uygulanmakta olan %1 KDV oranının uygulanması hususundaki (öyle ki 2 ve 3 maddelerde sıraladığımız sorunların çözülmesiyle birlikte balıkçılık sektöründeki kayıt dışılığa sona erecektir.)

Taleplerimizi elde edinceye kadar tüm balıkçılarımız, kooperatiflerimiz ve üst birliklerimiz hep birlikte hareket etmek zorundayız. Sür-Koop genel başkanımızın söylediği gibi her birimiz bölgemizde bulunan politikacılar ve milletvekillerimize ulaşip onları bilgilendirerek destek olmalarını sağlarız.

Bunların gerçekleşmesi halinde kooperatiflerimiz ve üst birliklerimiz daha etkili ve ekonomik yönden daha güçlü bir hale gelecek-

dir. Dolayısıyla ortakların ürettikleri ürünlerin işlenmesi, muhafazası ve pazarlaması için gerekli olan alt yapı ve işletmelere sahip olabilecekleri ve bununla birlikte balıkçı ortaklarımızın sosyal ve ekonomik refah seviyelerinin yükseltilmesinde kendilerine düşen lokomotif görevini üstlenebileceklerine inanıyoruz. Tüm balıkçı kardeşlerimizi sevgi ve saygıyla selamlıyoruz. **Rastgele...**

Adana Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifler Birliği Adına Başkan **Mithat ALTUNAY**

